

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensen Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Karsten Tinning
Direkte telefon
9974 1143
E-post
Karsten.tinning@rksk.dk

Dato
16.10.2015
Sagsnummer
2015030076TA

Marian og Henk Altena
Tim Kirkvej 4
6980 Tim

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Tim Kirkevej 4, 6980 Tim

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Kvægbrug
8 - a Sønder Åen Tim m.fl.
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Frank Boddum

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Marian og Henk Altena										
Bedriftens adresse	Tim kirkevej 4, 6980 Tim										
Bedriftens miljøkonsulent	Trine Villumsen Fastnet telefon: 96296630 E-mail: tvi@hflc.dk										
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"> <tr> <td>8-a</td><td>Sønder Åen Tim</td></tr> <tr> <td>1-b</td><td>Sønder Åen Tim</td></tr> <tr> <td>1-cg</td><td>Sønder Åen Tim</td></tr> <tr> <td>1-cf</td><td>Sønder Åen Tim</td></tr> <tr> <td>19-a</td><td>Norden Åen Tim</td></tr> </table>	8-a	Sønder Åen Tim	1-b	Sønder Åen Tim	1-cg	Sønder Åen Tim	1-cf	Sønder Åen Tim	19-a	Norden Åen Tim
8-a	Sønder Åen Tim										
1-b	Sønder Åen Tim										
1-cg	Sønder Åen Tim										
1-cf	Sønder Åen Tim										
19-a	Norden Åen Tim										
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune										
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	18244071/1001462683/58550										
Ejendomsnummer	7600017457										
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug										
Ansøgning nr.	74101 version 1 downloadet 5.03.2015										

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift		Ansøgt	
Dyrehold	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer st. race 9517 EKM	120		150	
Opdræt st. race 6 – 27 mdr.	96		110	
Opdræt stor race 0 – 6 mdr.	26		30	
Tyrekalve stor race 40 – 60 kg	60		75	
Heste 500 – 700 kg.	0		2	
I alt		213,53		262,34
Arealer		Ha		Ha
Ejet / forpagtet udbringningsareal		-		134,78
Aftaleareal		-		0
Udbringningsareal i alt		-		134,78

Historik for anlæg	Anlæg	Etableret / frist
Miljøgodkendelse 2015	Ny gyllebeholder 2000 m ³ i tilknytning til eksisterende beholder.	Nej / 16.10.2017
	Etablering af skrabe anlæg på spaltegulve i kostald.	
Anlæg i Nudrift		
Kostald	2000 m ² sengebåsestald med kanaler, ringkanal eller bagskyl. Forsynet med skraber.	År 2000
Malkestald	324 m ² malkestald	År 2000
Stald/foderlade	980 m ² heraf stald 540 m ² med dybstrøelse	År 1965 / 1980
Kalvestald	240 m ² med dybstrøelse, samt kort ædeplads – fast gulv.	År 1980
Gylletank	2000 m ² gylletank uden fast overdækning	År 1995
Møddingsplads	40 m ² med 2 m høje sider	År 2005
Ensilageplads	1500 m ² køresilo opført i 2000 og udvidet i 2005 og 2010	År 2000

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt / Alder ind	Udgangs Vægt / Alder ud	Antal sti-pladser / Kg EKM
Eksisterende stald Kostald "koside"						
Malkeko, St. race	Sengestald spalter (kanal ringkanal eller bagskyl)	130	173,33			9517

Eksisterende stald Kostald "ungdyr og dybstrølesside"						
Kvier St. Race	Sengestald spalter (kanal ringkanal eller bagskyl)	96	45,71	6 mdr.	27 mdr.	
Malkeko, St. race	Dybstrøelse (Hele arealet)	10	13,33			9517
Eksisterende stald Ungdyrstald						
Malkeko, St. race	Dybstrøelse (Hele arealet)	10	13,33			9517
Kvier St. Race	Dybstrøelse (Hele arealet)	14	6,67	6 mdr.	27 mdr.	
Småkalv, tung race	Dybstrøelse kort ædeplads fast gulv	20	5,41	0 mdr.	6 mdr.	
Heste 500 - 700	Dybstrøelse (Hele arealet)	2	0,87			
Eksisterende stald Kalvestald						
Småkalv tung race Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)	10	2,70	0 mdr.	6 mdr.	
Tyrekalv tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	75	0,98	40 kg	60 kg	8
I alt			262,34	-	-	

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Husdyrbrug Ejstrupvej 18	Antal DE	Kg N	Kg P
Producerede gødning	Tim Kirkevej 4	262,32	26194,12	3874,26
Tilført svinegylle	Ukendt	23,50	2350	573
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer		285,82	28544,12	4447,26

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	8
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	9
2.1 Generelt	9
2.2 Uheld og risici	9
2.3 Årsproduktion	9
2.4 Staldanlæg	10
2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder	10
2.6 Gyllehåndtering	11
2.7 Transport	11
2.8 Restvand	11
2.9 Oplag af olie og medicin	11
2.10 Affald	11
2.11 Skadedyr	11
2.12 Lugt	11
2.13 Støjkloder	11
2.14 Lys	12
2.15 Støv	12
2.16 Udbringningsarealer	12
2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	13
2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	13
2.19 Ophør	13
3. FORMALIA	14
3.1 LOVGRUNDLAG	14
3.2 OFFENTLIGHED	14
3.3 KLAGEVEJLEDNING	14
3.4 UDNYTTELSE	15
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	18
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	18
1.2 OPLYSNINGER OMKRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	18
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	22
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	25
1.6 OPLYSNINGER OMKRING AREALER	26
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	28
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	30
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	31
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	32
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	34
2.1 BAGGRUND	34
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	34
2.2.1 Afstandskrav	34
2.2.2 Beskyttelseslinjer	34
2.2.3 Kulturmiljø	34
2.2.4. Placering i landskabet	35
2.3 INDRETNING OG DRIFT	35
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik	35
2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand	38
2.3.4 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof	39
2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald	39
2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld	39

2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	39
2.4.1 Lugt	39
2.4.2 Støj	40
2.4.3 Lys	40
2.4.4 Fluer og skadedyr	40
2.4.5 Støv	41
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel	41
2.4.7 Egenkontrol	41
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER	41
2.5.1 Andre muligheder	41
2.5.2 0-alternativ	42
2.6 OPHØR	42
2.7 NATUR OG VAND	42
2.7.1 International natur – beskrivelse	42
2.7.2 Vandmiljøet	43
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn	44
2.7.4 Sædskifte	44
2.7.5 Bilag IV-arter	44
2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand	45
2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand	49
2.7.8 Ammoniakemission	51
2.7.9 Grundvand:	56
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING	56
2.9 KONKLUSION	57
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	58
KOMPOST TIL MARKSTAK	58
STØJ	58
BILAG 4-A SITUATIONS- OG AFLØBSPLAN	59
BILAG 4-B BYGNINGSOVERSIGT	60
BILAG 5. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG	61
BILAG 6-A: UDBRINGNINGSAREAL, NATUR	62
BILAG 6-B: UDBRINGNINGSAREAL, NATUR	63
BILAG 7-A: UDBRINGNINGSAREAL, FOSFOR	64
BILAG 7-B: UDBRINGNINGSAREAL, FOSFOR	65
BILAG 8-A: UDBRINGNINGSAREAL, NITRATKLASSER	66
BILAG 8-B: UDBRINGNINGSAREAL, NITRATKLASSER	67
BILAG 9-A: UDBRINGNINGSAREAL, GRUNDVAND	68
BILAG 9-B: UDBRINGNINGSAREAL, GRUNDVAND	69
BILAG 10-A: UDBRINGNINGSAREAL, KULTURMILJØ	70
BILAG 10-B: UDBRINGNINGSAREAL, KULTURMILJØ	71
BILAG 11: BEREDSKABSPLAN	72

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 4.03.2015 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tim Kirkvej 4, 6980 Tim. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af malkekøer og opdræt, samt opførelse af ny gyllebeholder på 2000 m³.

Kort resumé

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav i forhold til den nye gyllebeholder er overholdt.

Ammoniak

Kravet til generel ammoniakreduktion i forhold til referencestalden er på husdyrbruget 30 %. Den generelle ammoniakreduktion fra stald og lager er ifølge ansøgningen overholdt. Miljøstyrelsens vejledende værdi for udledning af ammoniak ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik er overholdt.

Lugt

Der er i ansøgningen beregnet en genezone for udbredelsen af lugten fra husdyrproduktionen i forhold de geneniveauer for lugt der skal overholdes ved byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig uden landbrugspligt. Resultaterne af beregningerne er samlet i nedenstående tabel.

Kategori	Vejl geneniveau	Maks. genezone	Aktuel afstand
Byzone (Tim)	5 OU _E /m ³	229,04 meter	230,07 meter
Samlet bebyggelse (Tim)	7 OU _E /m ³	147,26 meter	310,68 meter
Enkelt bolig Holstebrovej 135	15 OU _E /m ³	72,43 meter	176,19 meter

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Fosfor

Krav til fosforoverskud er overholdt gennem reduktion af dyretryk.

Nitrat, overfladevand

Udvaskning er 13,4 kgN/ha mindre end udvaskningen fra et plantebrug

Nitrat, grundvand

Krav til udvaskning i nitratfølsomme indvindingsområder er overholdt.

Natur

I forhold til den oprindelige drift af ejendommen før miljøgodkendelsen vil den ansøgte produktion medføre en meremission, som vil medføre en maksimal merdeposition på 0,1 kg N/år på nærmeste kategori 3 natur, 0,1 kg i totaldeposition på nærmeste kategori 2 natur og 0,0 kg på nærmeste kategori 1 natur. Det er derfor vurderet, at ændringen af husdyrbruget ikke medføre skade på naturen som følge af de ammoniakreducerede tiltag der er gennemført.

Aftalearealer

Der er ingen aftalearealer i ansøgningen.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 8 - a Sønder Åen Tim m.fl. beliggende på adressen Tim Kirkevej 4, 6980 Tim. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra en malkekvægsbesætning af stor race på i alt 213,53 DE til en besætning af stor race 150 køer (normydelse, 9517 EKM) 30 kalve 0-6 mdr, 110 opdræt 6-27 mdr, 75 tyrekalve 40-60 kg og to heste 500-700 kg, i alt svarende til 262,34 DE, samt opførelse af en gyllebeholder på 2000 m³. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 134,78 ha er udbringningsarealer.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 74101, version 1, downloadet den 5.03.2015.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til miljøgodkendelsen må godt foregå, selvom byggeriet ikke er påbegyndt, inden miljøgodkendelsen er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet, inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 2 år efter at miljøgodkendelsen er meddelt, bortfalder.

- 3) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 5) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112. Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 6) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 7) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 8) Miljøgodkendelsen omfatter et besætning af stor race bestående af 150 køer (normydelse, 9517 EKM) 30 kalve 0-6 mdr, 110 opdræt 6-27 mdr, 75 tyrekalve 40-60 kg og to heste 500-700 kg, i alt svarende til 262,34 DE, samt opførelse af en gyllebeholder på 2000 m³.

Note:

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der baseres på normtal fra august 2014).

Naturlige produktionsudsving er tilladt inden for de maksimale 262,34 DE.

2.4 Staldanlæg

- 9) Spaltegulvet i kostald "koside" skal skrubes med robotskraber. Skraberens minimum køre hver fjerde time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange. Skraberanlægget skal forsynes med en timer med datalog eller lignende, der dokumenterer, at skraberens er i drift.
- 10) Spaltegulvet i kostald "ungdyr og dybstrølesside" skal 50% af spalter skrubes med linespils anlæg. Skraberens minimum køre hver fjerde time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange. Skraberanlægget skal forsynes med en timer med datalog eller lignende, der dokumenterer, at skraberens er i drift.

2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder

Fast gødning

- 11) På udbringningsareal inden for 300 m fra kategori 2 natur (overdrev nord for mark nr. 20, se bilag 6), må der ikke placeres markstakke.

Kompost- og ensilageopbevaring

- 12) Ensilage i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.
- 13) Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Beholdere til flydende husdyrgødning

Ny gyllebeholder

- 14) Gyllebeholderen skal placeres som angivet i ansøgning på husdyrgodkendelse.dk, således at der mindst bliver 102 meter til øverste kant af vandløb.
- 15) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter end påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfyldende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning der sikrer beholderen mod påkørsel.

- 16) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 17) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

- 18) Gyllebeholderen på 2000 m³ skal opføres i henhold til gældende byggeblad.

2.6 Gyllehåndtering

- 19) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.7 Transport

- 20) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 5 angivne veje.

2.8 Restvand

- 21) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads indrettet efter landbrugets byggeblad med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.9 Oplag af olie og medicin

- 22) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 23) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 24) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.10 Affald

- 25) Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsbekendtgørelse.

2.11 Skadedyr

- 26) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 27) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.12 Lugt

- 28) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.13 Støjkilder

- 29) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier, angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag Kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 30) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.14 Lys

- 31) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 32) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Støv

- 33) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 34) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.16 Udbringningsarealer

- 35) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 6 til 10, under forudsætning af at den hidtidige drift af mark 21-0 bliver godkendt.
- 36) På husdyrbrugets udbringningsarealer, må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse med maksimalt 4447,26 kg P/år og 28544,12 kg N/år i alt svarende til 2,12 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 37) I perioder, hvor udbringningsarealerne ikke tilføres den maksimale mængde husdyrgødning, må der suppleres med anden organisk gødning, f.eks. affaldsprodukter til jordbrugsformål under forudsætning af,
- at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
 - at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
 - at reglerne, i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, er overholdt.

Der skal indsendes dokumentation herfor, i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

- 38) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen inden planårets begyndelse den 1.august. Kommunen vurderer herefter om udbringningen af husdyrgødning vil påvirke de nye arealer væsentligt.
- 39) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 40) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 41) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 42) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

2.19 Ophør

- 43) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.
- 44) Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende, skal anvendes til andet formål og såfremt de ved syn og skøn, vurderes misligholdt.

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009 (Husdyrloven).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. December 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr.,
➤ nr. 594 af 4. maj 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1321 af 21. december 2011 (Olietankbekendtgørelsen).

3.2 Offentlighed

Ansøgningmaterialet har været offentliggjort på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside [www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 13.03.2015](http://www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug_fra_den_13.03.2015) til den 7.04.2015, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 28.08.2015 til 9.10.2015, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 16.10.2015 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 13.11.2015.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. (For § 12 gælder) Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2023.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- Marian og Henk Altena Tim kirkevej 4, 6980 Tim

Konsulent:

- Trine Vilumsen, e-mail: tvi@hflc.dk

Ejer af forpagtede arealer/ aftalearealer

- Martha Knak, Holstebrovej 152, 6980 Tim
- Søren Isralsen, Holstebrovej 150 6980 Tim
- Kirsten Vandborg, Præstevej 2b, 6971 Spjald
- Kirsten Vandborg, Holstebrovej 125, 6980 Tim

Organisationer

- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradaet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

- Tim kirkevej 6, 6980 Tim
- Holstebrovej 135,137,139,148, 6980 Tim
- Svengårdvej 3, 5, 7a, 7b, 9a, 6980 Tim

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Trine Vilumsen, e-mail: tvi@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk

- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Bilag 1. Miljøreddegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 74101 version 1 downloadet 5.03.2015

1.1 Ikke teknisk resumé

Henk Altena ønsker en udvidelse af besætningen fra 120 køer plus opdræt til 150 køer, 30 kalve 0-6 mdr, 110 opdræt 6-27 mdr, 75 tyrekalve 40-60 kg og to heste 500-700 kg.

Al udvidelse foregår i eksisterende bygninger.

Der er søgt om opførelse af ny gylletank, mindre end 100 m fra vandløb.

Kostald er opdelt i to staldafsnit, idet der er forskellige reduktionseffekter af spalteskraber hos køer og kvier. Hos køer skrubes hele spalteaarealet med en robotskraber, reduktionseffekt 25 %. Hos kvier skrubes ca. halvdelen af spaltegulvet med en stationær skraber, reduktionseffekt anslået 12 %.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt. Den vejledende emissionsgrænseværdi er overskredet med 43 kg N, det vurderes ikke at yderligere ammoniakreducerende tiltag er BAT.

Der indgår 134,78 ha udspretningsareal i ansøgningen.

Forpagtede arealer er:

mark 30-0 til 35-0 Martha Knak, Holstebrovej 152, 6980 Tim

10-0 og 21-0 Søren Isralsen, Holstebrovej 150 6980 Tim

27-0a, 27-0b, Kirsten Vandborg, Præstevej 2b, 6971 Spjald

26-0 Kirsten Vandborg, Holstebrovej 125, 6980 Tim

Der kan forekomme arealer i markplanen med kortvarige forpagtninger hvor der ikke tilføres husdyrgødning.

På grund af mange arealer i fosforklasse II, er dyretryk reduceret.

DEmax: 2,3, udvaskning 59,4 kg N/ha.

DEreel: 2,12, udvaskning 58,5 kg N/ha

Udvaskning fra planteavlsbrug er 71,9 kg N/ha, dvs. den aktuelle belastning er 13,4 kg N/ha mindre.

Udvaskning på NFI-arealer er 45 mg nitrat/l.

Krav til P-overskud er overholdt med 0,2 kg P.

Lugtgenerafstande er overholdte.

Der er en merdeposition på 0,1 kg N på nærmeste § 3 naturområde, der er ingen merbelastning til nærmeste § 7 område.

I ansøgningen er ingen dyr på græs, i praksis vil der være dyr på græs, men der ønskes ikke vilkår om at dyr skal på græs.

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Landskab og planforhold

Ejendommen er beliggende i et overvejende åbent landbrugslandskab.

Der opføres en ny gylletank, med en højde på omkring 2,5 m over jord, bortset fra denne er der ikke planlagt byggeri, det vurderes således at der ingen ændringer er, af landskabspåvirkningen.

Lokalisering

Ejendommen er placeret i et åbent landskab vest for Tim.

Faste afstandskrav

Alle afstandskrav er overholdte:

660 m til ikke almene vandforsyningsanlæg

670 m til almene vandforsyningsanlæg

60 m til vandløb og dræn

180 m til offentlig vej og privat fællesvej.

> 5 m til levnedsmiddelvirksomhed (afstand ukendt)

25 m til beboelse på samme ejendom. Der er dog tidligere bindestald 5 m fra beboelse.

166 m til nabobeboelse

190 m til byzone

> 50 m til lokalplanlagt område i landzone til bolig/erhverv/offentlig formål (afstand ukendt)

Energiforbrug

Ejendommen har i nudrift et årligt energiforbrug på 58.000 kwh, i ansøgt drift anslås et forbrug på 72.000 kwh.

Dieselforbrug i nudrift er ca 9.900 l, i ansøgt drift forventes et forbrug på 12.000 l.

Energiteknologi på anlæg

Pladekøler til mælkekøling.

Varmegenindvinding. Varm vand anvendes til vask af malkeanlæg.

Naturlig ventilation i stalde.

Natbelysning svarende til ca 5 % af fuld belysning.

Frekvensstyret vakuumpumpe.

Vandforbrug

Vandforbrug er baseret på normtal

	nudrift	ansøgt
Drikkevand	3833	4741
Vandspild	36	43
Reng. stald	110	134
Reng. malkeanlæg/stald	600	750
I alt	4579	5667

Vandteknologi på anlæg

Vandforbrug registreres.

Vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestald.

Stalde iblødsættes før nedvaskning.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket på fast bund i forbindelse med møddingspladsen.

De tilmeldes afhentning af DAKA så hurtigt som muligt.

Som regel er der kun et dødt dyr ad gangen.

På årsbasis er der i nudrift ca 10 døde dyr, i ansøgt forventes ca 12 døde dyr/år.

Fast affald

Forbrændingseget affald herunder primært landbrugsplast, opbevares i container der tømmes hver uge.

Pap og papir afhentes af spejderne.

Jern afhentes af jernhandler efter behov.

Der er som udgangspunkt ikke spildolie da olieskift sædvanligvis foretages på værksted.

Ejendommen er tilmeldt genbrugspladsen og eventuelle rester af veterinære lægemidler samt lysstofrør mm indleveres til genbrugsplads.

Affald og kemikalier

Kemikalier i form af rengøringsmidler opbevares i teknikrum ved malkestald i 200 l tromler.

Som oftest vil der være 2 tromler på ejendommen ad gangen.

Al sprøjtning udføres af maskinstation og der opbevares som udgangspunkt ikke sprøjtemidler på ejendomme.

I laden er en 2500 l dieseltank i metal fra 2009.

Der opbevares som udgangspunkt ikke smøre- og spildolie på ejendommen, da olieskift foretages på værksted.

Management

Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen.

Der udarbejdes årligt gødningsregnskab.

Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang årligt af autoriseret kølefirma.

Landmanden holder sig fagligt ajour ved fx erfagrunder, møder, kurser og relevant faglitteratur.

Der holdes rent omkring bygninger, foder- og gødningsanlæg for at undgå uhygiejniske forhold.

Offentlig vej skræbes og fejes efter endt arbejde hvis der er behov.

Energimålere aflæses jævnligt for at overvåge elforbruget og identificere uhensigtsmæssige forbrugskilder.

Drikkevandsanlæg justeres jævnligt.

Vandforbrug registreres løbende.

Der er foretaget klimatjek på ejendommen.

Der føres logbog over flydelag på gyllebeholder.

Der udarbejdes APV.

Egenkontrol

Da afhentning af brændbart affald foregår til fast pris er der ingen registrering af, hvor store mængder brændbart affald der afhentes.

Restvand

Vaskevand og vand fra møddings- og ensilageplads tilledes gyllebeholder.

Malkestald er forberedt til toilet, dette er endnu ikke opført.

Der er forberedt afløb således at ved tilslutning af toilet vil sanitært spildevand blive ledt til septiktank og videre til nedsivningsanlæg.

Vand fra befæstet areal 1050 m³

Vask af maskiner 10 m³

Vaskevand fra malkestald og tankvask indgår i normtal for gylle.

Tagvand fra ungdyrstald og kostald afledes til bæk ved rensningsanlæg.

Tagvand fra resterende staldbygninger ledes ud på jord.

Transport

Tilkørsel til Tim Kirkevej 4 sker af en 200 m lang grusvej fra Tim Kirkevej, der er en relativt trafikeret offentlig vej.

Der er ingen beplantning omkring tilkørslen til Tim Kirkevej, der er således et udemærket overblik over trafikken i forbindelse med transport til- og fra ejendommen.

Stort set al trafik omkring ejendommen foregår via offentlig vej.

Udvidelsen fra 120 køer plus opdræt til 150 køer plus opdræt vil bevirke en stigning i antallet af transporter til og fra ejendommen. Nedenfor er angivet det anslåede antal transporter i nudrift og ansøgt drift.

Husdyrgødning 220/260

Handelsgødning 4/4

Mælk 180/180

Grovfoder 450/600

Halm 30/45

Diesel 10/10

Husdyr 25/25

Dyrlæge 20/22

Daka 10/12

I alt 949/1158

Risici, mulige uheld og risikominimering

Gylletanken er opbygget af betonelementer der holdes sammen af kabler. Der er en teoretisk mulighed for, at gylletanken springer læk, men tanken er tilmeldt den lovpligtige beholderkontrol, så dette synes meget urealistisk.

I forbindelse med udpumpning af gylle fra stald er der en risiko for at gylletanken kan løbe over, dette anses dog for meget usandsynligt, idet udpumpning af gylle foregår under overvågning, og landmanden i øvrigt er opmærksom på, hvor stor restkapacitet der til enhver tid er i gylletanken.

Hvis gylletanken springer læk er der godt 100 m til nærmeste vandløb og man kan forsøge at opdæmme gyllen med jordvold omkring vandløbet.

Der udføres lovpligtig beholderkontrol på gylletank.
Udpumpning af gylle foregår under overvågning.
Påfyldning af gyllevogne foregår med sugekran.

Støjkilder

Der er primært støj fra ejendommen i forbindelse med kørsel udenfor, fx ved læsning af foder, gylleudbringning, hjemkørsel af foder mm. Der vil også være støj fra malkeanlæg og fra kompressor til mælkekøling.

Læsning af foder, malkning mm foregår som udgangspunkt indenfor normal arbejdstid.

I spidsbelastningsperioder vil der være støj udenfor normal arbejdstid, fx i forbindelse med markarbejde og hjemkørsel af foder.

Da der er naturlig ventilation i alle stalde, er der ingen ventilationsanlæg der bidrager med støj.

Støjkildetiltag vurderes ikke at være nødvendige.

Støv

Der er støvgener i forbindelse med håndtering af foder, herunder læsning og blanding af foder.
Der er ligeledes støvgener i forbindelse med halmhåndtering.

Vejen ned til Tim Kirkevej 4 er en grusvej, og i meget tørre perioder kan kørsel på grusvejen medføre at det støver.

Der forventes ikke støvgener fra ejendommen udenfor ejendommens egne arealer.

Fluer og skadedyr

Der bekæmpes fluer, rotter og mus på ejendommen, generne fra skadedyr forsøges minimeret ved at holde rent omkring bygninger, så der ikke opstår uhygiejniske tilholdssteder for skadedyr.
Om sommeren er en del dyr ofte ude, ligesom der foretages hyppige udmugninger i kalvebokse for at bryde fluernes livscyklus, hvilket medvirker til at holde fluebelastningen nede
Rottebekæmpelse udføres i samarbejde med den kommunale rottebekæmpelse.

Opbevaring af foder og ensilage

Ensilage opbevares primært på ensilageplads, i tilfælde af meget høje udbytter kan det være nødvendigt at opbevare ensilage i markstak.

Kraftfoder og råvarer opbevares i indendørs siloer i forbindelse med ungdyrstalden.
Halm opbevares i lade.

Det årlige forbrug er anslået i nudrift/ansøgt drift

Græsensilage: 500.000/600.000 FE
Majsensilage: 880.000/1.000.000 FE
Kraftfoder: 450.000/550.000 FE
Halm: 300/450 bigballe

Lysforhold

Udendørs arbejdsbelysning i vestlige ende af kostald er tændt når der er et behov. Placeringen mellem stald- og gødningsopbevaringsanlæg medfører, at lyset ikke forventes at kunne genere omkringboende.

Der er almindelige udendørslamper i forbindelse med indgang til malkestalden.

Kostald er opført med gardiner, hvilket betyder at der er en lyspåvirkning fra staldanlægget som vil kunne ses fra offentlig vej.

Det vurderes ikke at lysintensiteten fra staldanlægget er så kraftig at det vil genere forbipasserende. Der er endvidere natbelysning i stalden om natten, svarende til ca. 5 % af fuld lysstyrke.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning:

Staldnavn	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
Kostald, "koside"	Nudrift Ansøgt	Ajledræn Ajledræn	0,00% 25,00%	0,00 0,00	0,00 342,00
Ungdyrstald	Ingen data				
Kalvestald	Ingen data				
Kostald, "ungdyr og dybstrølesside"	Nudrift Ansøgt	Ajledræn Ajledræn	0,00% 12,00%	0,00 0,00	0,00 62,00

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt / Alder ind	Udgangs vægt / Alder ud	Antal sti-pladser / Kg EKM
Eksisterende stald Kostald "koside"						
Malkeko, St. race	Sengestald spalter (kanal ringkanal eller bagskyl)	110	146,67			9517
Eksisterende stald Kostald "ungdyr og dybstrølesside"						
Kvier St. Race	Sengestald spalter (kanal ringkanal eller bagskyl)	96	45,71	6 mdr.	27 mdr.	
Malkeko, St. race	Dybstrøelse (Hele arealet)	10	13,33			
Eksisterende stald Ungdyrstald						
Småkalv, tung race	Dybstrøelse kort ædeplads fast gulv	18	4,86	0 mdr.	6 mdr.	
Eksisterende stald Kalvestald						
Småkalv tung race Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)	8	2,16	0 mdr.	6 mdr.	

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tim Kirkevej 4 6980 Tim
16.10.2015

Tyrekalv tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	60	0,78	40 kg	60 kg	6
I alt			213,53	-	-	

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt / Alder ind	Udgangs Vægt / Alder ud	Antal sti-pladser / Kg EKM
Eksisterende stald Kostald "koside"						
Malkeko, St. race	Sengestald spalter (kanal ringkanal eller bagskyl)	130	173,33			9517
Eksisterende stald Kostald "ungdyr og dybstrølesside"						
Kvier St. Race	Sengestald spalter (kanal ringkanal eller bagskyl)	96	45,71	6 mdr.	27 mdr.	
Malkeko, St. race	Dybstrøelse (Hele arealet)	10	13,33			9517
Eksisterende stald Ungdyrstald						
Malkeko, St. race	Dybstrøelse (Hele arealet)	10	13,33			9517
Kvier St. Race	Dybstrøelse (Hele arealet)	14	6,67	6 mdr.	27 mdr.	
Småkalv, tung race	Dybstrøelse kort ædeplads fast gulv	20	5,41	0 mdr.	6 mdr.	
Heste 500 – 700	Dybstrøelse (Hele arealet)	2	0,87			
Eksisterende stald Kalvestald						
Småkalv tung race Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)	10	2,70	0 mdr.	6 mdr.	
Tyrekalv tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	75	0,98	40 kg	60 kg	8
I alt			262,34	-	-	

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Møddingsplads		Gyllebeholder 2 (ny)	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Lagerandel flydende i procent	100	50			-	50
Lagerandel fast i procent			100	100	-	
Opbevaringskapacitet	2000 m ³	2000 m ³	80 m ³	80 m ³	-	-
Overdækning barriere	Flydelag	Flydelag			-	Flydelag

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-290,15 kgN/år

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	279,55
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1323,96
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	157,74
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	342,79
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	50,28

Påvirkning af natur

Navn	Kategori	Ruhed	Kumulation	Totaldeposition [kgN]	Merdeposition [kgN]
 Overdrev mod NV	Kategori2	Bn	Nul ejendomme	0,1	+0,0
 Mose mod vest	Kategori3	Mk	Nul ejendomme	1,2	+0,1
 Mose mod nord	Kategori3	Mk	Nul ejendomme	3,2	+0,1
 Pot. amm følsom skov syd vest	Kategori3	S	Nul ejendomme	0,4	+0,0
 Pot amm følsomskov nord øst	Kategori3	S	Nul ejendomme	1,5	+0,0

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Bemærk at den angivne værdi i kolonnen "kumulation" anvendes ikke til beregning af deposition.

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning

Robotskraber hos køer.
Linespilsskraber på halvdelen af spaltearealet hos kvier.

Beskrivelse af ammoniakdeposition i naturområderne

Maksimalde merdeposition på nærmeste § 3 områder er 0,1 kg N/ha/år.
Der er ingen merdeposition på nærmeste § 7 areal.

Lugt

Lugtgeneregning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	FMk	229,04	215,92	204,50	230,37	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	147,26	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	72,43	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Resultat af lugtgeneregning

Byzone

Staldnavn	Afstand til område (meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Kostald, "koside"	230,12	Nej	Ja
Ungdyrstald	292,96	Nej	Nej
Kalvestald	302,57	Nej	Nej
Kostald, "ungdyr og dybstrøelsesside"	230,88	Nej	Ja

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område (meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Kostald, "koside"	310,68	Ja	Nej
Ungdyrstald	370,46	Nej	Nej
Kalvestald	373,36	Nej	Nej
Kostald, "ungdyr og dybstrøelsesside"	317,88	Ja	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område (meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Kostald, "koside"	196,19	Ja	Nej
Ungdyrstald	245,71	Ja	Nej
Kalvestald	242,02	Ja	Nej
Kostald, "ungdyr og dybstrøelsesside"	210,33	Ja	Nej

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **300,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Nej**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Ja**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3 (ha)
1-0	# 4,75	Ja	JB1	Nej	K12	K12	4,75	0,00	0,00	0,00	0,00	4,68	0,00	0,07	0,00
10-0	# 4,49	Ja	JB1	Nej	K12	K12	4,49	0,00	0,00	0,00	3,88	3,88	0,00	0,61	0,00
12-0	# 2,95	Ja	JB1	Nej	K12	K12	2,95	0,00	0,00	0,00	0,00	2,91	0,00	0,04	0,00
14-0	# 7,23	Ja	JB1	Nej	K12	K12	7,23	0,00	0,00	0,00	0,00	6,60	0,00	0,63	0,00
16-0	# 2,85	Ja	JB1	Nej	K12	K12	2,85	0,00	0,00	0,00	0,28	1,53	0,00	1,33	0,00
20-0	# 10,72	Ja	JB11	Nej	K12	K12	10,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,72	0,00
21-0	# 1,03	Ja	JB11	Nej	K12	K12	1,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	0,00
25-0	# 1,42	Ja	JB11	Nej	K12	K12	1,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,41	0,00
30-0	# 1,97	Ja	JB2	Nej	K12	K12	1,97	0,00	0,00	0,00	1,97	1,96	0,00	0,01	0,00
31-0	# 1,69	Nej	JB2	Nej	K12	K12	1,69	0,00	0,00	0,00	1,69	1,69	0,00	0,00	0,00
32-0	# 8,45	Ja	JB2	Nej	K12	K12	8,45	0,00	0,00	0,00	1,02	7,96	0,00	0,49	0,00
33-0	# 2,22	Nej	JB2	Nej	K12	K12	2,22	0,00	0,00	0,00	2,22	2,22	0,00	0,00	0,00
34-0	# 6,99	Ja	JB2	Nej	K12	K12	6,99	0,00	0,00	0,00	1,03	5,25	0,00	1,74	0,00
35-0	# 9,37	Ja	JB2	Nej	K12	K12	9,37	0,00	0,00	0,00	4,04	4,60	0,00	4,78	0,00
40-0	# 9,75	Ja	JB2	Nej	K12	K12	9,75	0,00	0,00	0,00	0,00	9,75	0,00	0,00	0,00
41-0	# 9,87	Nej	JB2	Nej	K12	K12	9,87	0,00	0,00	0,00	0,00	9,87	0,00	0,00	0,00
15-0a	# 1,83	Ja	JB11	Nej	K12	K12	1,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,83	0,00
15-0b	# 1,52	Ja	JB11	Nej	K12	K12	1,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,52	0,00
15-0c	# 1,89	Ja	JB11	Nej	K12	K12	1,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,89	0,00
8-0	# 14,76	Ja	JB1	Nej	K12	K12	14,76	0,00	0,00	0,00	0,00	4,30	0,00	10,46	0,00
5-0	# 6,29	Nej	JB1	Nej	K12	K12	6,29	0,00	0,00	0,00	0,00	6,29	0,00	0,00	0,00
4-0	# 7,77	Nej	JB1	Nej	K12	K12	7,77	0,00	0,00	0,00	0,00	7,77	0,00	0,00	0,00
2-0	# 3,18	Ja	JB1	Nej	K12	K12	3,18	0,00	0,00	0,00	0,00	3,14	0,00	0,04	0,00
3-0	# 4,12	Ja	JB1	Nej	K12	K12	4,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	4,08	0,00
26-0	# 3,80	Nej	JB2	Nej	K12	K12	3,80	0,00	0,00	0,00	0,00	3,80	0,00	0,00	0,00
27-0b	# 1,28	Nej	JB4	Nej	K12	K12	1,28	0,00	0,00	0,00	0,00	1,28	0,00	0,00	0,00
27-0a	# 2,60	Nej	JB4	Nej	K12	K12	2,60	0,00	0,00	0,00	0,00	2,60	0,00	0,00	0,00
Total	134,78						134,78	0,00	0,00	0,00	16,14	92,10	0,00	42,67	0,00

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Ingen data			
Total	0		

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	18552,52	2806,41	70,00	192,38	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	2224,28	313,48	45,00	21,14	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	2224,28	313,48	21,14	0
Kvæggylle	18552,52	2806,41	192,38	0
Total	20776,80	3119,89	213,52	0

Beregning af harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produktet husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	21549,88	3201,30	70,00	219,04	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	4644,24	672,96	45,00	42,42	0,86
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen adresse	Svinegylle	2350,00	573,00	75,00	23,50

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	4644,24	672,96	42,42	0,86
Kvæggylle	21549,88	3201,30	219,04	0
Svinegylle	2350,00	573,00	0	23,50
Total	28544,12	4447,26	261,46	24,36

Beregning af harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klassif. vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	92,10 ha	0,0 kg P/ha/år	10,8 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	42,67 ha	0,0 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-0,2 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **8,0 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **33,0 kg P/ha/år.**

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **25,0 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **8,0 kg P/ha/år.**

Kommentar fosfor

Krav til P-overskud er overholdt.

Nitratberegning (Overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{real}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	2,30	59,4
DE_{real}	2,12	58,5

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{real} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	71,9
Merudvaskning fra husdyrbrug	-13,4

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		71,9
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	2,30	59,4
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		59,4

Nitratberegning (Grundvand)

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
10-0	4,5	44	3	53	41
16-0	2,9	44	3	53	41
30-0	2,0	45	3	54	41
31-0	1,7	45	3	54	41
32-0	8,4	45	3	54	41
33-0	2,2	45	3	54	41
34-0	7,0	45	3	54	41
35-0	9,4	45	3	54	41

1.9 Opbevaringskapacitet

Beregning af opbevaringskapacitet for husdyrgødning på Tim Kirkevej 4.

Ejendommen er konventionelt drevet, køer er ikke på græs. Der er således krav om 9 mdr opbevaringskapacitet på ejendommen.

I udskriften ”organisk gødning –produktion og forbrug” er ton dybstrøelse og gylle jf. normproduktionen.

Organisk gødning - produktion og forbrug Høstår: 2015

MGK Trine Villumsen

cvr: _____ medl.: 000015

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion							
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
CHR-nr./Besæt.nr.:							
Heste, 500 - mindre end 700 kg, Dybstrøelse	2,0 Årsdyr		0,9	10	87	18	138
St.r. årskøer, Sengestald m. bagsk./ringkanal	130,0 Årsdyr		174,5	3.801	16.900	2.561	11.999
St.r. årskøer, Dybstrøelse (hele arealet)	20,0 Årsdyr		26,8	314	2.952	444	2.908
St.r. årsofdr. 0-6mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	10,0 Årsdyr		2,7	19	267	33	240
St.r. årsofdr. 0-6mdr., Dybstr., kort ædepl., fast ..	20,0 Årsdyr		5,4	38	534	66	480
St.r. årsofdr. 6-27mdr., Dybstrøelse (hele areal..	14,0 Årsdyr		6,7	77	736	105	962
St.r. årsofdr. 6-27mdr., Sengestald m. bagsk./ri..	96,0 Årsdyr		45,7	618	4.262	634	4.771
St.r. tyrekalve, Dybstrøelse (hele arealet)	75,0 Stk		1,0	6	70	8	73
			263,7	4.883	25.809	3.869	21.571

Normproduktionen af dybstrøelse er 464 t/år.

Møg fra kælvningsbokse og kalvebåse hvor der er hyppig udmugning opbevares på møddingsplads indtil det er komposteret, hvorefter det kan opbevares i markstak. Den resterende dybstrøelse er komposteret før udmugning, det komposterede dybstrøelse opbevares i overdækket markstak eller udbringes direkte.

Normproduktionen af gylle er 4419 t/år, det antages at 1 t er lig 1 m³.

Der tilledes følgende ekstra vand:

Vand fra møddingsplads:	28 m ³ /år
Vand fra ensilageplads:	1.050 m ³ /år
Vaskevand maskiner, anslået:	10 m ³ /år

Anslået tilledning til gyllebeholdere er (4419+28+1050+10) m³ = 5507 m³ /år

Gylleopbevaring

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Seneste beholderkontrol	Kapacitet, m ³
Gyllebeholder	1995	2005	2000
Gyllekanaler	2000	-	1000
Gyllebeholder, ny	Ikke opført endnu	-	2000
I alt			5000

Med opførelse af ny gyllebeholder vil der være opbevaringskapacitet til 10,9 mdr, hvormed kravet til 9 mdr. kapacitet er opfyldt.

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Beregning af vejledende emissionsgrænseværdi og BAT-redegørelse, Tim Kirkevej 4, 6980 Tim.

Tabel 1. Dyrehold (st. race) i forskellige staldafsnit, alle stalde er eksisterende.

Stald	Dyretype	Staldsystem	Antal	Vejl. emissiongrænseværdi, kg N/dyr	Emission , total, kg N
Kostald, "koside"	Årskøer	Sengestald, ringkanal	130	9,80	1274
Kostald, "Ungdyr og dybstr"	Årskøer	Dybstrøelse	10	10,04	100,4
	Opdræt 6-27 mdr	Sengestald, ringkanal	96	5,36	514,56
Kalvestald	Opdræt, 0-6 mdr.	Dybstrøelse	10	Aktuelt tal	18,88
	Tyrekalve 40-60 kg	Dybstrøelse	75	Aktuelt tal	4,90
Ungdyrstald	Opdræt, 0-6 mdr	Dybstrøelse, kort ædeplads	20	Aktuelt tal	37,76
	Årskøer	Dybstrøelse	10	10,04	100,4
	Opdræt 6-27 mdr	Dybstrøelse	14	3,15	44,1
	Hest 500-700 kg	Dybstrøelse	2	Aktuelt tal	16,06
I alt					2111,06

I hepldesksvar fra 21. september 2012 er anført at ”for opdræt samt i højdrægtighedsområder og syge- og kælvningsbokse kan et system med dybstrøelse med kort ædeplads eller dybstrøelse i hele arealet dog opfylde BAT”. Ligeledes er anført at Dette er gældende for alle opdræt og køer i dybstrøelse på denne ejendom.

Der er ingen alderskorrektion og ingen korrektion for udegående dyr.

**BAT-niveauet er 2111,06 kg N/år, den aktuelle ammoniakemission er 2154,33 kg N/år.
BAT-niveauet er dermed overskredet med 43,27 kg N/år.**

For at en teknologi er BAT, må onkostningen maksimalt være 100 kr pr kg N reduceret, eller maksimalt 200 kr pr årsko. Det er svært at forestille sig, at der kan foretages en investering i reduceret ammoniakfordampning der maksimalt må koste 4.300 kr/år.

Valg af BAT teknologier:

I kostald, ”koside” er robotskraber på spalteareal.

I kostald, ”ungdyr og dybstrøelsesside” er linespilsskraber på halvdelen af spaltearealet.

Fravalg af BAT-teknologier på baggrund af proportionalitetsprincippet:

BAT-gulv, i Kostald.

Omkostningen til at udskifte spaltegulvet i eksisterende stalde til et BAT-gulv kan ifølge ”Videnskatalog over kvægstaldgulve med 4 % ammoniakfordampning” billigst udføres ved at erstatte spalterne med et præfabrikeres drænet gulv. Ved 150 DE er omkostningen opgjort til 434 kr pr årsko, mens omkostningen ved 250 DE er 317 kr pr årsko. Omkostningen ved kvier må formodes at være af samme størrelsesorden. Udskiftning af gulv er således ikke BAT.

Overdækning af gylletanke.

I teknologibladet ”Fast overdækning af gyllebeholdere” anføres, at omkostningen til overdækning af gyllebeholdere beløber sig til 198 kr pr kg N v. 150 DE. Ved 250 DE er omkostningen 195 kr pr kg N. Overdækning af gyllebeholder er således ikke BAT.

Forsuring af gylle:

I Teknologibladet ”Svovlsyrebehandling af gylle” er anført at ved 150 DE er omkostningen til forsuring af gylle incl værdi af sparet N og S 0,06 kr pr kg EKM. Med en normydelse på 9517 kg EKM svarer dette til 571 kr pr årsko. Ved 250 DE er omkostningen 0,03 kr pr Kg EKM, svarende til 286 kr pr årsko.

Forsuring af gylle er ikke BAT.

Reduceret tildeling af råprotein til malkekøer:

BAT niveauet er overskredet med 43,27 kg N/år. Dvs. fodringstiltag incl. kontrol af tiltag der skal til for at overholde fodringsvilkår må maksimalt beløbe sig til 4327 kr/år for at tiltaget er BAT. Det vurderes ikke at være realistisk, derfor er fodringstiltag ikke BAT.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug.

Nedenstående belyser endvidere, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit, anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Husdyrbruget på Tim Kirkevej 4 blev i 2000 udvidet, gennem opførelse af ny kostald og malkestald, og ønskes nu miljøgodkendt for at kunne gennemføre en forøgelse af produktionen i de eksisterende bygninger, opføre en ekstra gyllebeholder og udbringningen af husdyrgødning på de tilknyttede arealer.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt for den ansøgte gyllebeholder. Der har i forbindelse med ansøgningen været tvivl om, hvorvidt beholderen kunne overholde afstandskrav til vandløb på 100 meter, men der er fra den indtegnede beholder målt en afstand på 102 meter til vandløbets øverste kant og der er stillet vilkår om, at denne afstand skal opretholdes ved opførelsen.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Den ansøgte gyllebeholder ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Beholderen ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at gyllebeholderen ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2013 til 2025 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø. Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumsloven § 29a (se bilag 10). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der findes gravhøje på, eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 10) og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 meter fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der

endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 meter fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet

Husdyrbruget ligger udenfor områder med bevaringsværdige og uforstyrrede landskaber og den ansøgte gyllebeholder opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse ved siden af den eksisterende beholder.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at opførelsen af gyllebeholderen ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 262,34 DE med den forskydning mellem de enkelte dyretyper, som kan tilskrives naturlige produktionsudsving. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde, samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 2111,06 kg NH₃. Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 2154,33 kg NH₃, jf. ansøgningen.

Det vejledende emissionsniveau for ammoniak, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overskredet med 43,27 kg. Overskridelsen stammer primært fra den eksisterende stald, hvor der ikke er skraber på en mindre del af gulvet ved ungdyrene.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning, i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker, eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægbesætninger jvnf. BAT vejledning 2010.

Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens Vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af malkekvæg, at den generelle lovgivning i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til fosforoverskuddet i forbindelse med udbringning.

Staldindretning

Den ansøgte udvidelse af dyreholdet på husdyrbruget foretages i eksisterende stalde.

Den primære stald på husdyrbruget er den 2000 m² store sengebåsestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal) og 10 pladser med dybstrøelse.

Stalden er fursynet med robotskraber i "kosiden", hvorved ammoniaktabet for malkekøerne bliver 9,80 kgN/år, hvilket er BAT værdien for denne staldtype.

I "ungdyr og dybstrøelses siden" er der linespilsskraber på halvdelen af spaltearealet. Ammoniaktabet fra denne del af stalden er på 651,32 kg, hvilket er 36 kg mere end den vejledende BAT værdi.

I ungdyrstalden er gulvet med dybstrøelse og dybstrøelse med kort ædeplads, fast gulv. Det samlede ammoniaktab er ca. 205 kg, hvilket er ca. 7 kg. Mere end den vejledende BAT værdi.

I kalvestalden anvendes alene dybstrøelse, hvilket er BAT for småkalve.

Samlet set er det vejledende BAT niveau overskredet med 43,27 kg og da det ikke vil være proportionalt at gennemføre investeringer for den lille overskridelse forhøjes BAT niveauet for husdyrbruget således at det svarer til den aktuelle fordampning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT med hensyn til staldindretning.

Management

Ansøger har beskrevet en række tiltag indenfor management, som skal sikre at driften af husdyrbruget drives med den mindst mulige belastning af miljø og omgivelser.

Tiltagene som nævnes er:

- Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen.
- Der udarbejdes årligt gødningsregnskab.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang årligt af autoriseret kølefirma.
- Landmanden holder sig fagligt ajour ved fx erfagrupper, møder, kurser og relevant faglitteratur.
- Der holdes rent omkring bygninger, foder- og gødningsanlæg for at undgå uhygiejniske forhold.
- Offentlig vej skræbes og fejes efter endt arbejde hvis der er behov.
- Energimålere aflæses jævnligt for at overvåge elforbruget og identificere u hensigtsmæssige forbrugskilder.
- Drikkevandsanlæg justeres jævnligt.

- Vandforbrug registreres løbende.
- Der er foretaget klimatjek på ejendommen.
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholder.
- Der udarbejdes APV.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management

Foder

Al grovfoder analyseres for næringsstoffer og der udarbejdes foderplan for at optimere tildelingen af næringsstoffer til køerne.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Ansøger har jf. bilag 1 redegjort for forbrug af energi og vand. Bl.a. sker der registrering af vandforbrug registreres og der genanvendes vand fra vask af mælketank og der anvendes energiteknologi til reduktion af forbrug i form af:

- Pladekøler til mælkekøling.
- Varmegenindvinding. Varm vand anvendes til vask af malkeanlæg.
- Naturlig ventilation i stalde.
- Natbelysning svarende til ca 5 % af fuld belysning.
- Frekvensstyret vakuumpumpe.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift men for at vurdere yderligere besparelsesmuligheder er der stillet vilkår om, at husdyrbruget skal gennemgå af en energikonsulent.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Opbevaring af gylle sker i en eksisterende gyllebeholder og der er ansøgt om en ny beholder på 2000 m³.

Til opbevaring af fastmøg er der en møddingsplads på 40 m² ved gyllebeholder.

Den samlede opbevaringskapacitet er opgjort til 10,9 mdr. hvilket opfylder kravet på 9 mdr.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøger oplyser at:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx: regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend og helligdage), udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle), krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter, krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, krav til efterafgrøder Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede

behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen nedfældes nedfældes som hovedregel, eller udlægges med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 9 m randzoner til vandløbene.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det beskrevne og de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, er tilstrækkeligt til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har i bilag 1 redegjort for fravalg af gulvudskiftning, overdækning af gyllebeholdere, gylleforsuring, og foderkorrektur.

Fravalget er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning, vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand

Vaskevand og vand fra møddings- og ensilageplads tilledes gyllebeholder, jf. afløbsplan i bilag 4.

Malkestald er forberedt til toilet, dette er endnu ikke opført.

Der er forberedt afløb således at ved tilslutning af toilet vil sanitært spildevand blive ledt til septiktank og videre til nedsivningsanlæg.

Tagvand fra ungdyrstald og kostald afledes til bæk ved rensningsanlæg.
Tagvand fra resterende staldbygninger ledes ud på jord.

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.4 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er i ansøgningen beregnet en genezone for udbredelsen af lugten fra husdyrproduktionen i forhold de geneniveauer for lugt der skal overholdes ved byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig uden landbrugspligt. Resultaterne af beregningerne er samlet i nedenstående tabel.

Kategori	Vejl geneniveau	Maks. genezone	Aktuel afstand
Byzone (Tim)	5 OU _E /m ³	229,04 meter	230,07 meter
Samlet bebyggelse (Tim)	7 OU _E /m ³	147,26 meter	310,68 meter
Enkelt bolig Holstebrovej 135	15 OU _E /m ³	72,43 meter	176,19 meter

I forhold til byzone er der desuden beregnet en korrigeret genezone på 215,92 meter, hvor der er taget hensyn til bl.a. vindretning. Idet den korrigerede genezone ved kumulation med lugt fra andre husdyrbrug fortsat kan blive større end den aktuelle afstand er det undersøgt om der ligger andre husdyrbrug større end 75 DE inden for 300 meter fra det punkt i byzone, som der beregnes til. Der er ikke andre husdyrbrug > 75 DE.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener dermed er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende. Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.2 Støj

De daglige støjklager fra husdyrbruget vil primært komme fra læsning af foder, levering af foder og afhentning af produkter. Derudover vil der være støj fra malkeanlæg og kompressor til mælkekøling.

Derudover vil der i perioder være støj fra udkørsel af gylle og hjemkørsel af foder fra markerne. Denne støj vil i spidsbelastningsperioder også kunne forekomme udenfor normal arbejdstid.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke modtaget klager over støj fra den eksisterende produktion og det vurderes ikke, at støj fra husdyrbruget i fremtiden vil blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Udendørs arbejdsbelysning i vestlige ende af kostald er tændt når der er et behov. Placeringen mellem stald- og gødningsopbevaringsanlæg medfører, at lyset ikke forventes at kunne genere omkringboende.

Der er almindelige udendørslamper i forbindelse med indgang til malkestalden.

Kostald er opført med gardiner, hvilket betyder at der er en lyspåvirkning fra staldanlægget som vil kunne ses fra offentlig vej.

Det vurderes ikke at lysintensiteten fra staldanlægget er så kraftig at det vil genere forbipasserende. Der er endvidere natbelysning i stalden om natten, svarende til ca. 5 % af fuld lysstyrke.

Samlet set er det derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Ansøger har jf. bilag 1 beskrevet tiltagene til at reducere gener som følge af fluer og skadedyr.

Der bekæmpes fluer, rotter og mus på ejendommen, generne fra skadedyr forsøges minimeret ved at holde rent omkring bygninger, så der ikke opstår uhygiejniske tilholdssteder for skadedyr.

Om sommeren er en del dyr ofte ude, ligesom der foretages hyppige udmugninger i kalvebokse for at bryde fluernes livscyklus, hvilket medvirker til at holde fluebelastningen nede

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Ansøger har jf. bilag 1 beskrevet de mulige støvgener.

Der er støvgener i forbindelse med håndtering af foder, herunder læsning og blanding af foder.

Der er ligeledes støvgener i forbindelse med halmhåndtering.

Vejen ned til Tim Kirkevej 4 er en grusvej, og i meget tørre perioder kan kørsel på grusvejen medføre at det støver.

Der forventes ikke støvgener fra ejendommen udenfor ejendommens egne arealer.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke modtaget klager over støv fra den eksisterende produktion og det vurderes ikke, at støv fra husdyrbruget i fremtiden vil blive et problem for de omkringboende.

Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Det er jf. bilag 1 vurderet, at ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget fra 949 transporter til 1158. Der er tale om, at især antallet af transporter af husdyrgødning og rovfoder som vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om, hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Placeringen af den nye gyllebeholder ved siden af den eksisterende er af ansøger valgt som den mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø. Ringkøbing-Skjern Kommune er enig i denne vurdering.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget, deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområder er habitatområde 59 Stadil Fjord, som ligger 3,1 km fra husdyrbrugets anlæg og 1,7 km fra husdyrbrugets arealer. Alle arealerne ligger i oplandet til Stadil Fjord og afvander derved til Ringkøbing Fjord.

For beskrivelser af de internationale naturområder henvises til Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte, eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

Husdyrbrugets arealer ligger primært ved, eller i oplandet til vandløbene Tim å og Ejstrup bæk. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Ifølge Vandplan 2010-2015 er miljømålet for vandløbet Tim å og Ejstrup bæk god økologisk tilstand (Gt). I den konkrete sag er det ikke vurderet, om der er målopfyldelse for vandløbet.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs væsentlige vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til vandløbsloven, gælder følgende for lere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter.*

Det betyder, at der er krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmmer ved vandløb" på bilag 6. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem, der udbringer gyllen, eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner og Lov om ændring af lov om randzoner. For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 9 meter fra bredden foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning, eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

På mark nr. 32. er der registreret et beskyttet vandløb, som sidst kunne anes på kort fra 1995. Vandløbsmyndigheden er anmodet om at se på sagen, som ikke vurderes at have betydning for nærværende godkendelse.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 134,78 ha, som består primært er JB 1 jord men der er også en del marken med JB2, JB11 og JB4 Jord. Ingen af arealerne er vandet og alle lavbundsarealer i fosforklasse 2 er drænet.

2.7.4 Sædskifte

På alle marker er der valgt et K12 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for husdyrbruget.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet.

Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor

dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandre.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand

Kvælstofudvaskningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er der sket et tydeligt fald i nitratudvaskningen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen, delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III", er

omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord / Stadil Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet, som udgangspunkt, er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 2,3 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 59,4 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,12 DE/ha, hvilke svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 58,5 kg N/ha/år. Det reducerede husdyrtryk er valgt som følge af arealerne i fosforklasse 2.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt, ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Grundlag for skærpet nitratbeskyttelse.

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse eller godkendelse af et husdyrbrug, skal vurdere om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf foretages der, for husdyrbruget, en konkret vurdering af om der er grundlag for en nitratbeskyttelse, som er højere end den generelle beskyttelse.

I forhold til skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande, har Miljøstyrelsen fastlagt følgende afskæringskriterium:

Et projekt for husdyrbrug, kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder, end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade, et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv.

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og/eller et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af pkt. 1, projektet i kumulation:

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til nitratudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007.

- For alle dambrugene i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne til de to oplande viser, at der siden 2007 er sket et fald på 3,17 tons i udledning af nitrat til Stadil Fjord og 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord.

Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunnet lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg.

Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til sårbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist, skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til de 2 oplande, har været faldende inden for den sidste år-række og vil blive ved med at falde de kommende år.

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer i forhold til antal dyreenheder i oplandet, at nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 10. december 2014) viser, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2014 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,53 % fra 245988,93 DE i 2007 til 249802,18 DE i 2014.

I henhold til Miljøstyrelsen, kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen ikke er større end den, der svarer til et planteavlsbrug. I tilfælde af, at udvaskningen er større, kan den reduceres med en række virkemidler f.eks:

Reducerede gødningsnormer
Flere efterafgrøder
Ændret sædskifte
Afbrænding af husdyrgødning
Separering af husdyrgødning
Afsætning til biogasanlæg

I det konkrete projekt, er udvaskningen fra et planteavlsbrug, i ansøgningen, beregnet til 71,9 kg N/ha. Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt, DEreel, er jf. ansøgningen 58,5 kg N/ha og overstiger dermed ikke udvaskningen, der svarer til et planteavlsbrug.

Det har ikke været nødvendigt for ansøger, at benytte andre virkemidler end det valgte sædskifte, til at reducere udvaskningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at påvirkningen fra projektet i kumulation med andre planer og projekter, opfylder afskæringskriterie 1 i forhold til påvirkning af overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af Pkt. 2A og 2B, projektet i sig selv:

Husdyrbrugets udbringningsarealer har, det lukkede bassin Ringkøbing Fjord som slutrecipient og er derfor omfattet af det skærpede krav på 1 %.

På baggrund af Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om størrelsen af landbrugsarealer og den samlede kvælstofudvaskning fra oplandene, er det beregnet, hvor stor en påvirkning af recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningen er gennemført som et "Worst cases" scenarie, hvor der er valgt det mindst mulige reduktionspotentiale og regnet på den totale kvælstofudvaskning, i stedet for merudvaskningen fra et husdyrbrug.

Opgørelse af worst case nitratudvaskning til overfladevand:

Stadil Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	25563
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	524000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsarealer i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		134,78
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	58,5
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	1892
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Stadil Fjord (%)		<u>0,361</u>
Ringkøbing Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	230073
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	2752000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsareal i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		0
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	58,5
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	0
Kvælstofudvaskning fra Stadil Fjord efter 67 % reduktion	(kg/N)	624
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord (%)		<u>0,023</u>

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af worst case scenariet af husdyrbrugets maksimale andel af kvælstofudvaskningen til Stadil Fjord / Ringkøbing Fjord, at afskæringskriterie pkt. 2A og 2B er opfyldt, idet påvirkningen fra projektet i sig selv, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland og derfor ikke vil påvirke overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning.

Samlet set, er det derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der på baggrund af den konkrete vurdering af ansøgningen, ikke er behov for en skærpelse af den generelle nitratbeskyttelse af overfladevande.

2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 7 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Stadil Fjord.

42,67 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 92,11 ha udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-områderne mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning).

Ifølge ansøgningen er det gennemsnitlige fosforoverskud på 8 kg P/ha/år, hvilket er 0,2 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau overholdes, ifølge ansøgningen, ved anvendelse af reduceret dyretryk.

Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden, øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder, som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkjøbing Amt, viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skråner eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skråner 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkjøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

Grundlag for skærpelse af husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse, eller godkendelse af et husdyrbrug skal vurdere, om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf, foretages der for husdyrbruget en konkret vurdering af, om der er grundlag for en fosforbeskyttelse, der er højere end den generelle beskyttelse.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til fosforudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007 og der vurderes derfor kun på husdyrbrugets påvirkning.

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, beregnes det ansøgtes andel af fosforbelastningen til de Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

På baggrund Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om, den samlede fosforudvaskning fra oplandene er det beregnet, hvor stor en andel af udvaskningen til recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningerne er lavet med forudsætningerne:

Den forøgede udvaskning svarer den procentvise forøgelse af fosforpuljen over 20 år.

Gennemsnitligt fosfor indhold i de øverste 25 cm af landbrugsjord er 2000 kg P/ha

Maksimal udvaskning af fosfor fra sammenhængende landbrugsareal er 1 kg P/ha.

Opgørelse af "Worst case" fosforudledning til overfladevand:

Beregning af forøgelsen i jordens fosforpulje			
Fosforoverskud på husdyrbruget (kgP/ha)	8		
Fosfor i jordens øverste 25 cm (kgP/ha)	2000		
Forøgelse af fosforpulje i den 20 årige afskrivningsperiode. (%)	8		
Vandområde	Ringkøbing Fjord	Stadil Fjord	
Beregning af fosforudledning			
Beregning af fosforudvaskning			
Husdyrbrugets udbringningsareal i opland (ha)	0	134,78	
Worst case udvaskning (kgP/ha)	1	1	
Worst case udvaskning fra husdyrbruget (kg P)	0	10,8	
Beregning af husdyrbrugets andel af fosforudvaskning i opland			
Total fosfor udledning til recipient. (kg)	93000	16000	
Husdyrbrugets andel af udledning (%)	<u>0</u>	<u>0,0675</u>	

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beregninger, at det ansøgte maksimale andel af fosforudledningen på 0,07 % ikke vil påvirke Natura 2000-området Stadil Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at fosfortabet fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter. Vilkår til skærpelse af den generelle fosforbeskyttelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 afsnit 1, er derfor ikke nødvendige.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Stadil Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

2.7.8 Ammoniakemission

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af §§ 11-12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 290,15 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1,

nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 4,8 km fra anlægget. Naturtypen har nummer 3150, Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, som er registreret til at være i god tilstand.

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 10 - 25 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012 beregnet til ca. 12 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

I kraft af den store afstand til naturområdet er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 2-Natur er ca. 640 meter nord vest for anlægget. Området er et overdrev som er B målsat og har en tålegrænse på 10-15 kg N/ha.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012, beregnet til 15,2 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre Kategori 2-Natur områder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Kategori 2-Natur områder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret flere moser, som kan være kvælstoffølsom Kategori 3-Natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3-Naturområderne og potentielt ammoniakfølsomme skove indenfor 1.000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	N-dep beregning	Målsætning i Kommuneplan
Mose	200	Vest	T 1,2 Δ +0,1	C-målsat
Mose	160	Nord	T 3,2 Δ +0,1	C-målsat
Mose	450	Nord vest	Nej	
Ammoniak følsomme skov områder	270	Syd vest	T 0,4 Δ +0,0	
	270	Nord øst	T 3,2 Δ +0,0	

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Der er registeret potentielt ammoniakfølsomme skove inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skovene på 0,0 kg N/ha/år.

Idet merbelastningen ligger under 1 kg N/ha/år, er der ikke taget stilling til om der konkret er tale om en ammoniakfølsom skov da projektet ikke vil medføre en ændring af skovens artssammensætning og biologiske tilstand.

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller/enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur. Kommunen vurderer, at udvidelsen/ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområdet/rne, idet områderne ikke er ammoniakfølsomme naturtyper.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Mark nr. 21 er registreret som en § 3 eng. Der er tale om en forpagtet mark, som ansøger forpagtet i godt 15 år. I den tid har der altid været græs i marken, den omlægges hvert 5. år, for at undgå den får status af permanent græs og gødes som alm omdriftsareal.

Der vil i særskilt sag blive taget stilling til om §3 status på arealet skal fastholdes og om der fortsat kan gødes som almindeligt omdriftsareal.

I forhold til miljøgodkendelsen er det forudsat, at driften af arealet kan forudsætte som hidtil, og i tilfælde af at arealet udgår eller erstattes af et andet skal de miljømæssige konsekvenser vurderes.

Ingen af husdyrbrugets øvrige udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Flere af udbringningsarealerne grænser op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 6). Der er tale om § 3 mose og sø.

Ingen af udbringningsarealerne skråner mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for, at overfladestrømning vil påvirke den § 3-beskyttede natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområdet/erne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte området/erne imod påvirkning af tilstanden.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der grænser umiddelbart op til Natura 2000 naturområder, som er ammoniakfølsomme (Kategori 1 natur). Kommunen vurderer, at de generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne imod tilstandsændringer og væsentlig påvirkning.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

Når der opbevares kompost i markstak på husdyrbrugets arealer skal reglerne for opbevaring i markstak, som fremgår af bilag 3 overholdes. Markstakke skal, ifølge reglerne, overdækkes med vandtæt materiale, som reducerer ammoniaktabet fra markstakken. Kommunen har vurderet, at en placering af markstakken minimum 300 meter fra de ammoniakfølsomme § 7-naturområde overdrev) (er tilstrækkelig til at beskytte naturområdet imod påvirkning fra markstakken.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke med de stillede vilkår at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer

ikke vil ændres væsentligt, som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er forhold, som kan begrunde en yderligere skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.7.9 Grundvand:

Udbringningsarealerne på markerne 30-0 - 35-0 ligger i område med særlige drikkevandsinteresser de øvrige i område med almindelige enkelte arealer med begrænsede drikkevandsinteresser.

På/ved husdyrbrugets arealer er der registreret vandboringer. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 meter for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 meter for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5/10 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Ifølge ansøgningen ligger 16,4 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer helt, eller delvist inden for zoner, som Naturstyrelsen ved deres seneste kortlægning har fundet ud af, er nitratfølsomme indvindingsområder (se bilag 9)

Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. For de arealer, som ligger inden for det nitratfølsomme indvindingsområde og hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/liter i eftersituationen, er der stillet vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning med nitrat.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen uden anvendelse af andre virkemidler end det valgte sædskifte og det reducerede dyretrk som følge af arealer i fosforklasse 2 vil være max-. 45 mg nitrat/liter på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde og merbelastningen vil være 3 mg nitrat/liter. Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt.

På udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt

Da beskyttelsesniveauerne er overholdt, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet, herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet, ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer, er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde, at de generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauer, skal skærpes yderligere, idet det og de stillede

vilkår, vurderes tilstrækkelige til, at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til en besætning af stor race på 150 køer (normydelse, 9517 EKM) 30 kalve 0-6 mdr, 110 opdræt 6-27 mdr, 75 tyrekalve 40-60 kg og to heste 500-700 kg, i alt svarende til 262,34 DE, samt opførelse af en gyllebeholder på 2000 m³ kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur, Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Stadil Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende, allerede efter 1–2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for hvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter, også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Støj

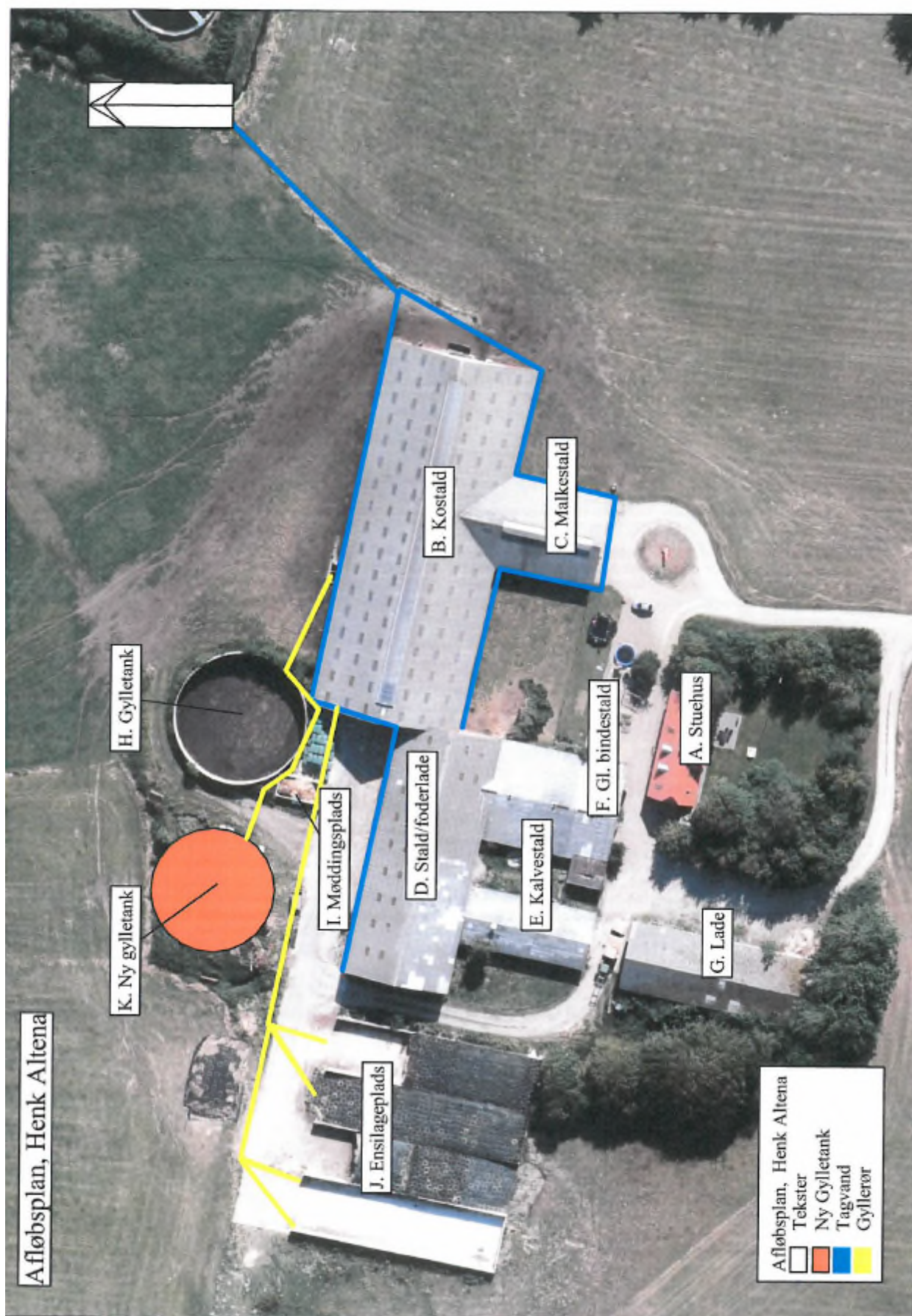
Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korregerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres, som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden.

Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4-a Situations- og afløbsplan

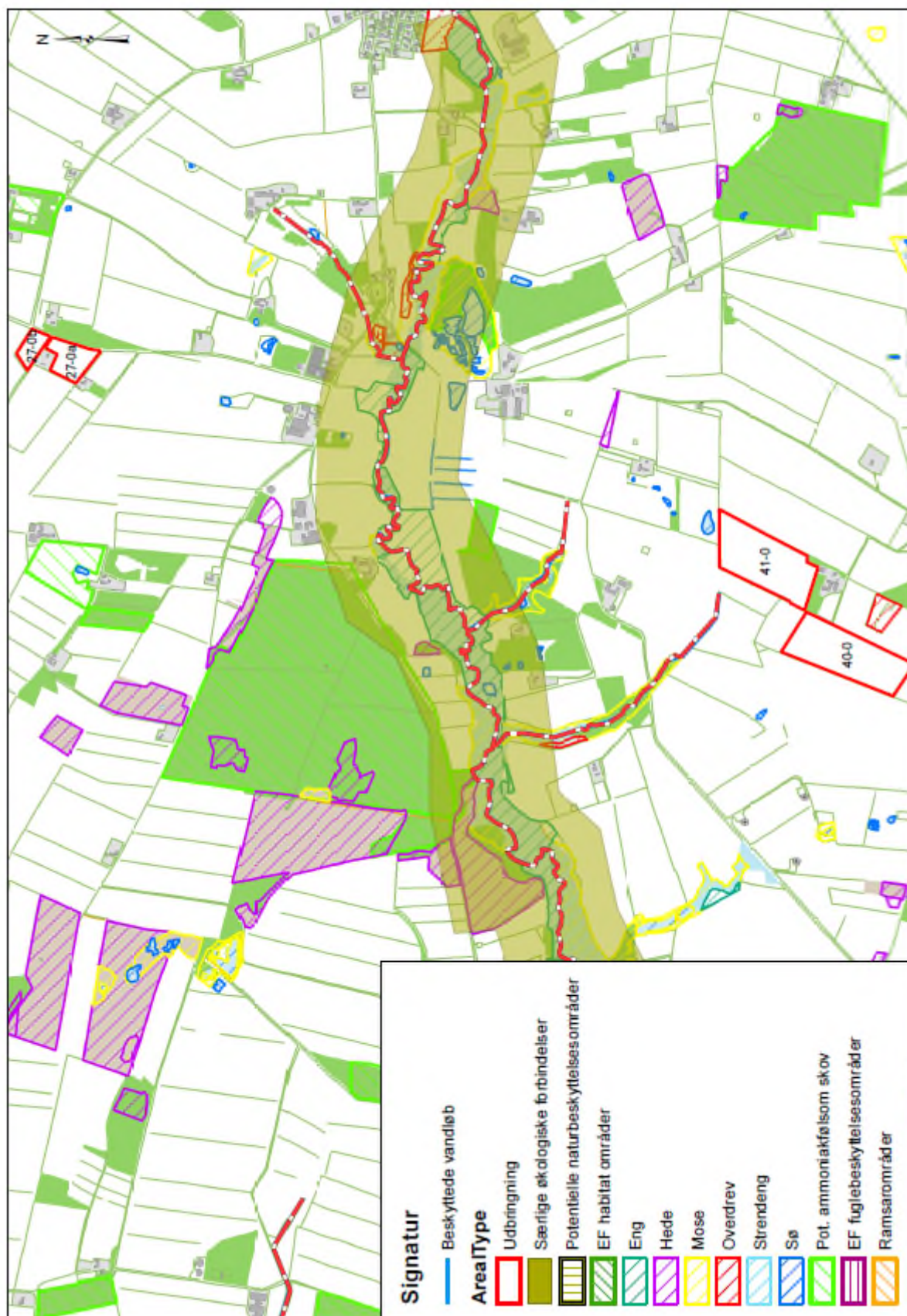
Bilag 4-b Bygningsoversigt

Bygning	Type	Byggeår / Renoveringsår	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse
A	Stuehus						
B	Kostald	2000	2030	9	35°	Røde sten, gardiner, eternittag	Kostald
C	Malkestald	2000	324	7	35°	Røde sten, eternittag	Malkestald
D	Stald/foderlade	1965/1980	980	7	25°	Røde plader, eternittag	Stald/foderlade
E	Kalvestald	1980	240	6	25°	Røde sten, eternittag	Kalvestald
F	Gl. bindestald	1965	440	6	25°	Røde sten, eternittag	Lager
G	Lade	1970/1980	460	8	25°	Røde sten, eternittag	Lade
H	Gylletank	1995, kontrol 2005	2000 m ³	2,5	-	Betonelementer	Gylletank
I	Møddingsplads	2005	40	2	-	Støbt beton	Møddingsplads
J	Ensilageplads	2000/2005/2010	1500	2	-	Støbt beton	Ensilageplads
K	Ny gylletank		2000 m ³	2,5	-	Betonelementer	Gylletank
L							
M							
N							

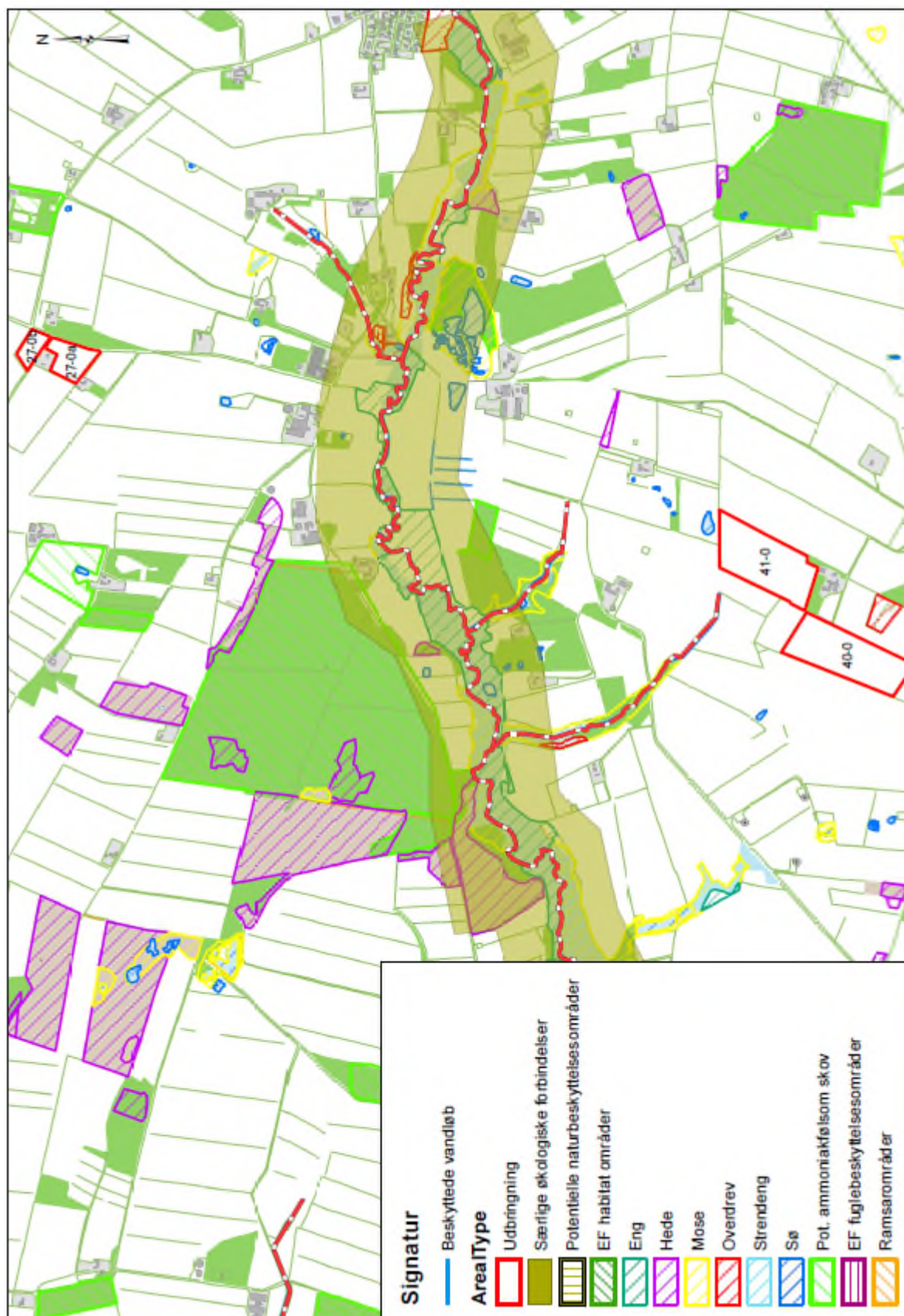
Bilag 5. Oversigtskort, samlede anlæg

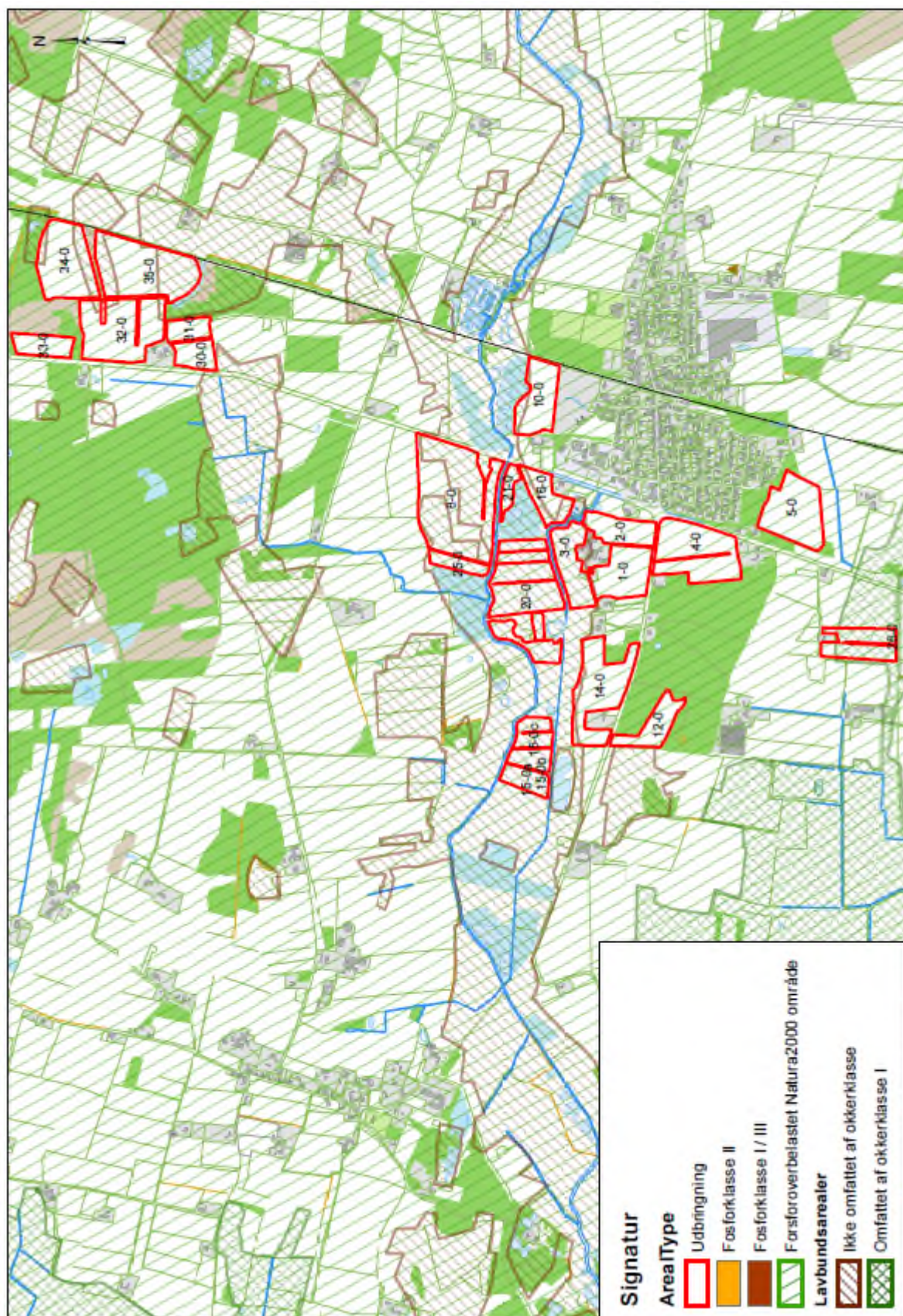
Bilag 6-a: Udbringningsareal, Natur

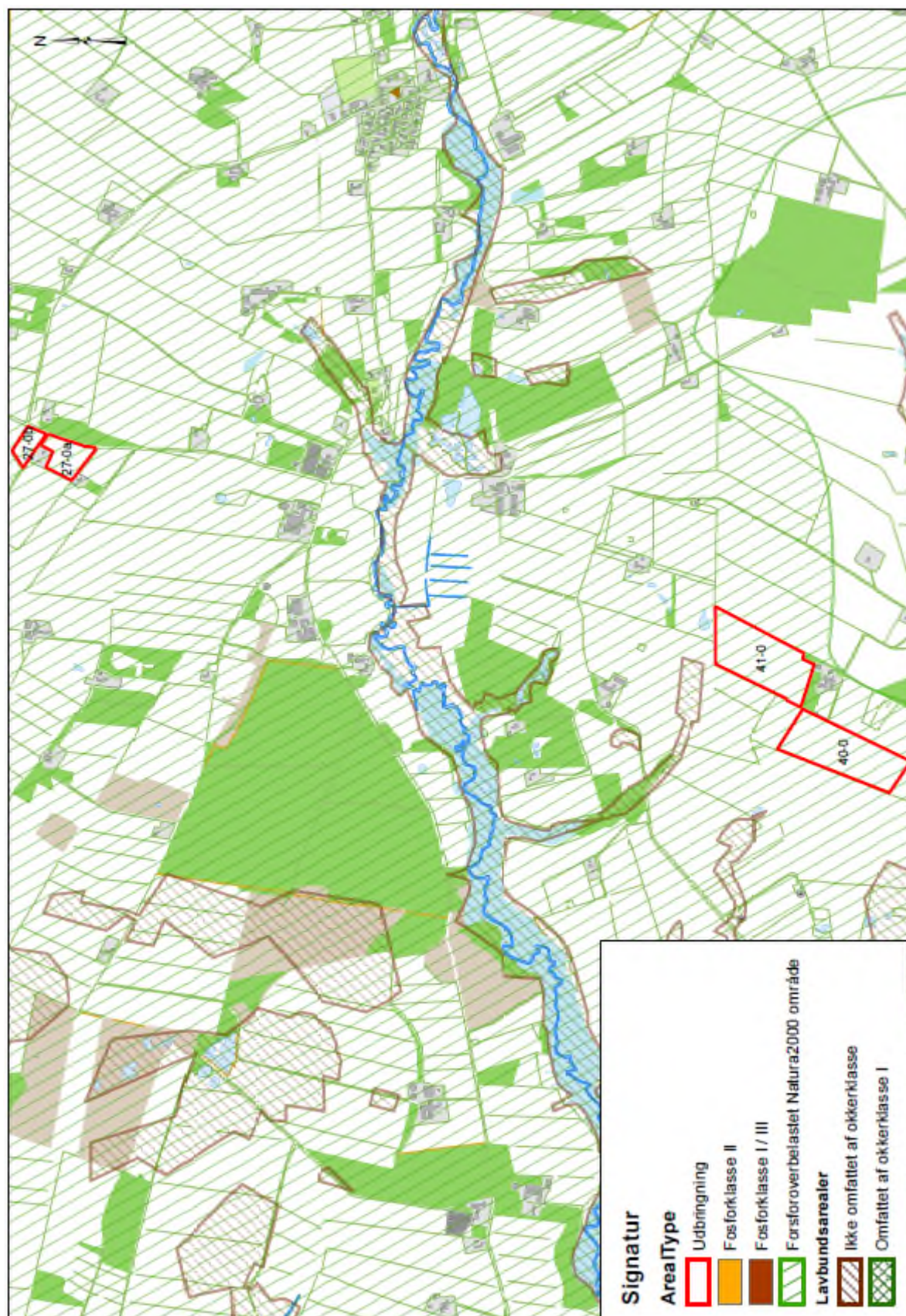
Bilag 6-b: Udbringningsareal, Natur

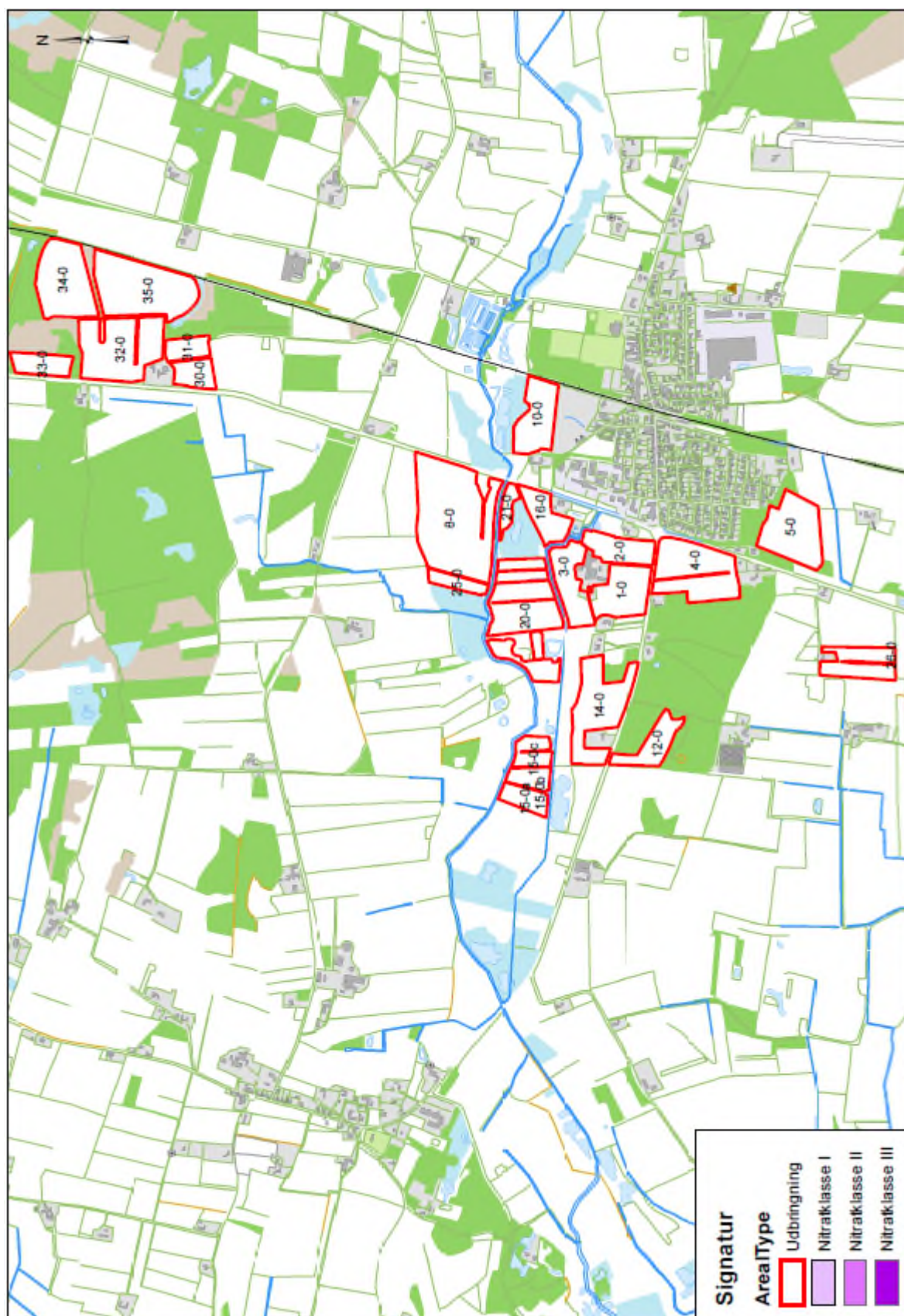
Bilag 7-a: Udbringningsareal, Fosfor

Bilag 7-b: Udbringningsareal, Fosfor

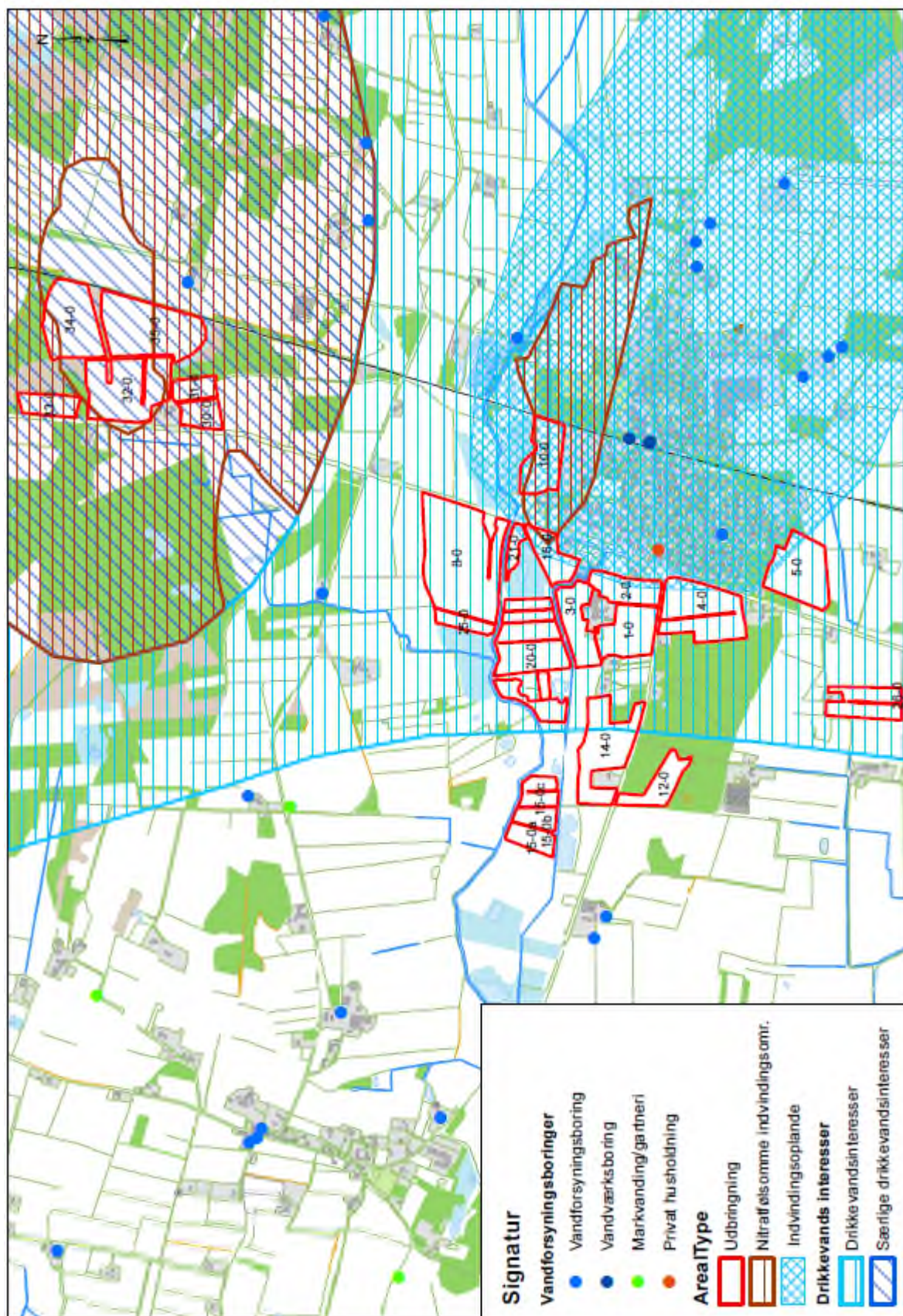
Bilag 8-a: Udbringningsareal, Nitratklasser

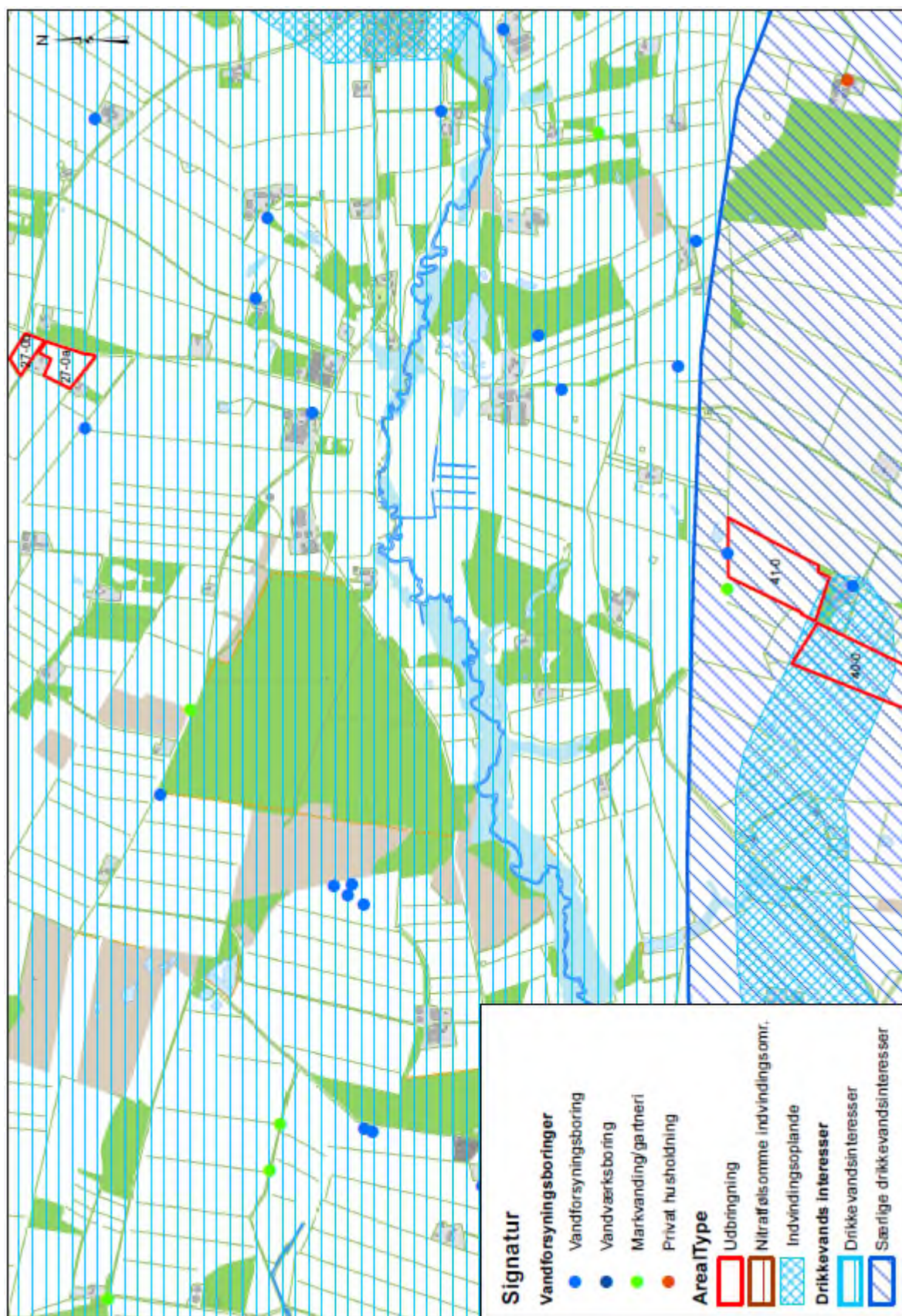
Bilag 8-b: Udbringningsareal, Nitratklasser

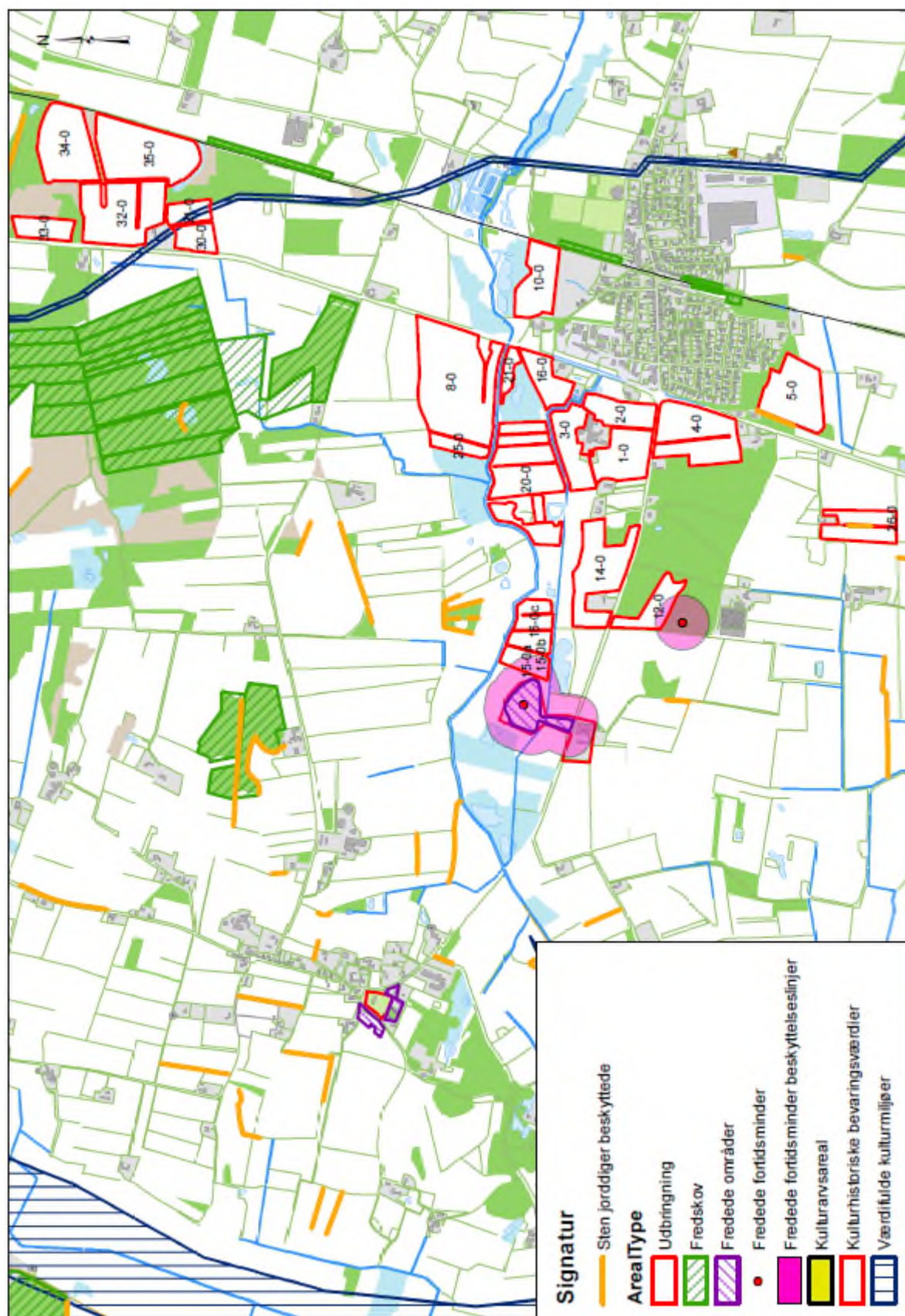
Bilag 9-a: Udbringningsareal, Grundvand

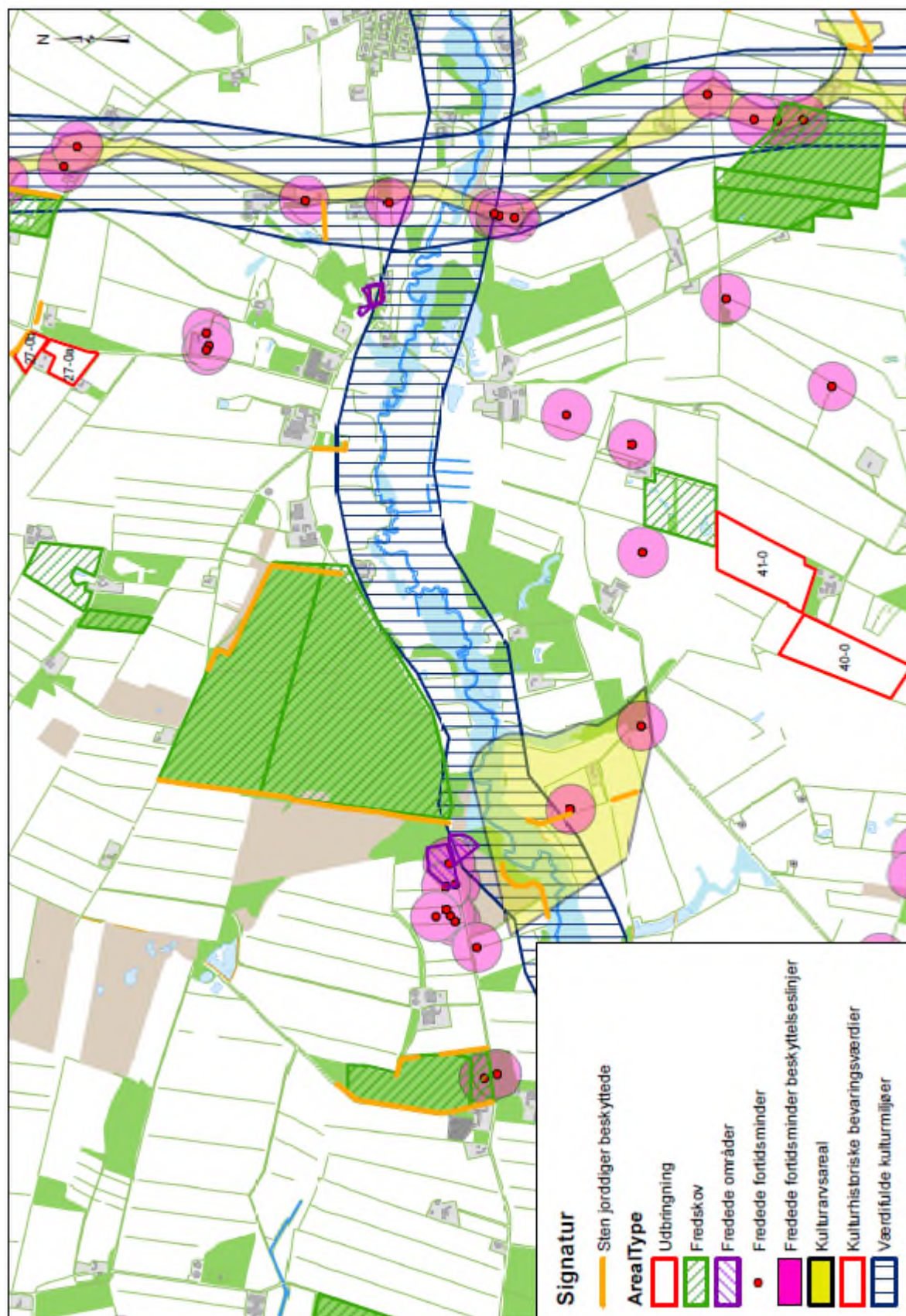
Bilag 9-b: Udbringningsareal, Grundvand

Bilag 10-a: Udbringningsareal, Kulturmiljø

Bilag 10-b: Udbringningsareal, Kulturmiljø

Bilag 11: Beredskabsplan

Beredskabsplan for Tim Kirkevej 4, 6980 Tim

Udarbejdet af : Trine Villumsen, 2015

TELEFONLISTE

Ejer, navn og adresse og telefon

	Træffetid	Telefonnummer
Brandvæsen	Altid	112
Dyrlæge	Altid	97171533
Falck	Altid	7010 2030
Elektriker	Altid	97351348
Lægevagt	Uden for egen læges åbningstid	70113131
Landbocenteret, Heden & Fjorden	Normal arbejdstid	96296666
Landbocenter, Vestjysk landboforening	Normal arbejdstid	96801200
Miljømyndighed, RKSK beredskab	Normal arbejdstid/akut	99742424 / 112
Smeden, VVS	Altid	97335166

Ved store uheld ring altid 1-1-2. Ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er du i tvivl så ring 1-1-2.

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand - RING 112 – og oplys

Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra

- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

Halmoplæg

Flugtveje

Gødning

Pulverslukker

Rengøringsmidler

2

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Forsøg opdæmning med
jord/halm for at undgå, at
gylle løber til dræn, vandløb
eller boringer.

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Halmballer

Dræn / vandløb / boring

Rendegraver eller lign.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud

- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

Savsmuld / halm / kattegrus

Olietanke

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Stopbane vand

Hovedafbryder el

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til RAH og forhør om varigheden af udfaldet.

Kontaktes på tlf. 97 32 14 55

Iværksæt opstart af nødstrømsgenerator hvis muligt.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER (opbevares ikke på ejendom)

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.